

Tájékoztató kiadvány 7.

AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS KÉZIKÖNYV A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁHOZ

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

2024.

Tájékoztató kiadvány

AGRÁR–KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS

Kézikönyv a támogatási kérelem benyújtásához

2024.

Tartalom

1. Általános tudnivalók az agrár-környezetgazdálkodási támogatásról.....	9
2. Az új AKG felhívás (kódszáma: KAP-RD19a-1-24).....	13
2.1 A támogatás célja	13
2.2 A támogatás meghirdetése és a kötelezettségvállalási időszak	14
2.3 Az új AKG szerkezete: kötelező és választható előírások	15
2.4 A támogatás típusa, összege	18
3. Az új AKG általános és alapkövetelményei.....	23
3.1 Általános követelmények (kötelezettségvállalások és követelmények)	24
4. Előírás csoportok.....	29
4.1 Tematikus előírás csoportok (TECS) általános bemutatása	29
4.2 Horizontális tematikus előírás csoportok.....	33
4.3 Horizontális szántó tematikus előírás csoport előírásai.	35
4.4 Horizontális szántó – talajmegújító gazdálkodás	41
4.5 Horizontális gyeplelőírások.....	47
4.6 Horizontális ültetvény előírások.....	50
4.7 Zonális tematikus előírás csoportok, MTÉT területek	54
4.8 Natura 2000 szántó tematikus előírás csoport.....	55
4.9 MTÉT Tűzokvédelmi szántó.....	60
4.10 MTÉT Madárvédelmi szántó	66
4.11 MTÉT Kék vércse védelmi szántó	72
4.12 MTÉT Előhely-védelmi gyeplelőírásait tartalmazó táblázat	78
4.13 Nádas	84
5. A támogatási kérelem (pályázat) benyújtása.....	87
6. Területmérés	93
6.1 A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek beazonosítása.....	93
7. Támogatás várható ütemezése, fontosabb határidők	99
8. Szankciók	103
9. Az egyes előírásokhoz kapcsolódó hasznos információk.....	107
10. Miben segít a NAK?.....	117
11. Fogalomtár.....	119
12. Mellékletek: Pontozás szempontrendszer – táblázat.....	126

Tisztelt Gazdálkodó!

A vidékfejlesztési támogatásoknak kiemelten jelentős része a környezetkímélő gazdálkodási formák támogatása, így az Agrárminisztérium rendkívül fontosnak tartja, hogy biztosítsa a KAP Stratégiai Terv alapján az agrár-környezetvédelmi intézkedések folytatását.

Magyarország Kormánya a lehető legmagasabb, 80%-os nemzeti forráskiegészítést biztosít a Közös Agrárpolitika vidékfejlesztési támogatásaihoz, amelynek köszönhetően az új időszak alatt is lehetőség nyílik arra, hogy 5 éves kötelezettségvállalási időszakot átölelő új agrár-környezetgazdálkodási (AKG) felhívás kerüljön meghirdetésre.

A támogatásban új tematikus előírascsoportok kialakításával és a korábbi támogatási összegek aktualizálásával kívánjuk ösztönözni a gazdálkodói részvételt, valamint a programban eddig részt nem vett gazdálkodók számára belépési lehetőség biztosítását.

Jelen kiadvány a 2024 őszén, a KAP Stratégiai Terv keretén belül meghirdetésre kerülő Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG) igénylésének lehetőségéről ad tájékoztatást. Az Agrárminisztérium és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakértői által készített kézikönyv célja, hogy iránytűként szolgáljon, közérthető megfogalmazásával segítse az új AKG pályázati felhívás megértését és értelmezését. Célunk, hogy az érdeklődők a kiadvány átolvasását követően képet kapjanak a támogatási lehetőségről, valamint elegendő információhoz jussanak ahhoz, hogy eldönthessék: szeretnék-e, tudják-e vállalni a támogatás igénybeviteléhez szükséges előírásokat. A kiadvány a KAP Stratégiai Terv szerinti AKG támogatás kereteit tartalmazza, a részletszabályokról teljeskörűen majd a megjelenő pályázati felhívásból tájékozódhat, illetve a NAK falugazdászai is készséggel állnak az Ön rendelkezésére.

Magyarországon a világ számos országához képest még mindig viszonylag ideálisak a feltételei annak, hogy mezőgazdasági termelést folytathassunk. Azonban a talajok kimerülése, az élő rendszerek egyensúlyának felborulása és az egyre szélsőségesebbé váló időjárás miatt az agrártermelés egyre távolabb kerül a környezeti szempontból ideális állapottól. Az AKG egy, a környezeti, természeti kihívásokra adott válaszingyintézkedés. Az AKG ezért nem tekinthető támogatás kiegészítésnek, hanem a környezettudatosabb gazdálkodásból adódó többletköltségek és csökkenő bevételek kompenzációjára szolgál.

Az AKG támogatást igénylők a támogatási rendszerbe való belépés esetén vállalják, hogy gazdálkodási gyakorlatukat a vállalásaiknak megfelelően némiképp átalakítják és olyan előírásrendszert követnek, amely hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez, valamint erősíti a természetes önszabályozó folyamatokat, védi és javítja a talaj biológiai állapotát, csökkenti

a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatásokat. Továbbá környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével hozzájárul a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelemhez. Meggyőződésem, hogy ezek a lépések hosszú távon gazdaságossági szempontból is előnyösek lesznek, mert az AKG célja többek között az is, hogy ösztönözze a gazdálkodókat a mezőgazdasági földterületeken a környezet, a táj és a természeti erőforrások fenntartható hasznosításával összeegyeztethető mezőgazdasági termelési módszerek alkalmazására és segítse a megváltozott környezeti feltételekhez történő alkalmazkodást.

Az Agrár-környezetgazdálkodási támogatás összefoglalóan egy olyan önkéntesen vállalható kifizetési- és követelményrendszer, amellyel a gazdálkodók hozzájárulhatnak egy hosszú távon fenntartható agrárkörnyezet megteremtéséhez, mely segít a környezeti kihívásokhoz történő alkalmazkodásban.

Bízunk abban, hogy jelen kiadványunkkal is segíthetjük az Ön sikeres gazdálkodását!

Papp Zsolt György

elnök

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

dr. Feldman Zsolt

mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért

felelős államtitkár

Agrárminisztérium

1. Általános tudnivalók az agrár- környezetgazdálkodási támogatásról

Tekintsünk vissza kicsit az időben:

Az európai közösség a XX. század végén egy új mezőgazdasági modell kialakítását tűzte ki célul. A környezet, a gazdaság és a társadalom céljait egyszerre szolgáló – hosszú távon is „fenntartható” – Közös Agrárpolitika (KAP) az Európai Unióhoz csatlakozást követően Magyarország számára is új kihívást jelentett. Hazánk a csatlakozó országok közül elsőként kötelezte el magát az EU agrár-környezetgazdálkodási támogatási rendszerének teljes körű átvétele és alkalmazása mellett.

Az uniós támogatási rendszer hazai megismertetése céljából 2002-ben hazai költségvetésből finanszírozva elindult a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program (NAKP). A csatlakozást követően 2004–2009 között a Nemzeti Vidékfejlesztési Terven (NVT) belül, 2009–2014 között az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP), majd 2015-től a Vidékfejlesztési Program keretében nyílt lehetőség az Agrár-környezetgazdálkodási programhoz való csatlakozásra.

A KAP tárgyalások további elhúzódása okán, a folyamatosság biztosítása érdekében a 2015-ben nyertes kedvezményezettek számára egy éves hosszabbítási lehetőséget biztosított az Agrárminisztérium. Azonban az egyeztetések elhúzódása miatt további több alternatíva mérlegelésére is sor került a környezetvédelmi, illetve gazdaságossági szempontból is fontos AKG folytonosságának biztosítása érdekében.

Külön is szükséges kiemelni az „Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO)” intézkedést, melyeket már 2004 óta fontos alappillére a vidékfejlesztési támogatásoknak. Az AKG támogatáshoz hasonlóan a jelenlegi felhívás kötelezettségvállalási időszaka 2024 december 31-én zárul, és 2025-től újabb pályázati felhíváson keresztül, már a megváltozó körülményekhez igazodva került meghirdetésre.

Mindennek jegyében az a döntés született, hogy a támogatás folyamatosságának biztosítása, a támogatásba bevont területeken elért eddigi eredmények fenntartása, illetve a gazdálkodói részvétel további ösztönzése érdekében 2021 őszén ismét lehetőség nyílt a támogatás igénylésére, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal. Kiemelt cél volt továbbá annak biztosítása, hogy az AKG támogatásban ne legyen kieső év, ezáltal az 2022-től továbbra is elérhető legyen a gazdálkodók számára. Az Európai Unió Bizottsága 2022. november 7-én elfogadta Magyarország Közös Agrárpolitikai (KAP) Stratégiai Tervét, amely alapján az agrártámogatási források 2023. január 1-től felhasználhatóvá váltak. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy 2023 és 2025 között a Vidékfejlesztési Program (VP) és a KAP Stratégiai Terv párhuzamosan működik egymás mellett.

A Vidékfejlesztési Program és az átmeneti időszak lezárultát követően a KAP Stratégiai Terv alapján új 5 éves kötelezettségvállalási időszakkal indul az új AKG. A kézikönyv az új, 2025–2029-es időszakra szóló AKG feltételeinek megismertetése, valamint a támogatási kérelem (pályázat) benyújtásának megkönnyítése érdekében készült.

Az alábbi táblázat a korábbi AKG intézkedések statisztikai adatait mutatja be:

	2002 (NAKP)	2003 (NAKP)	2004 – 2009 (NVT)	2009 – 2014 (ÚMVP)	2015 – 2021 (VPAKG15 és AKG16)	2022- 2024
Igénylők száma (db)	5 321	7 503	35 855	24 973	23 374	22027
Igényelt terület nagysága (ha)	271 751	301 383	1 833 705	2 259 984	1 466 376	1281773
Támogatottak száma (db)	2 493	5 056	23 840	14 688	13 261	16991
Támogatott terület nagysága (ha)	148 627*	234 631*	1 481 000*	1 163 663*	661 376	1215981

* a VP keretén belül az ökológiai gazdálkodás támogatása – az ÚMVP rendszerétől eltérően – már nem része az AKG-nak, az ÖKO támogatás a VP-ben külön intézkedésként jelent meg

2. Az ÚJ VP AKG felhívás (kódszáma: KAP-RD19a-1-24)

A VP keretében meghirdetett AKG felhívás 2024 végéig tart, azt 2025. január 1-jével felváltja egy a KAP Stratégiai Terven alapuló új pályázati felhívás, mely a stratégiai terv újabb kihívásainak megfelelően megváltozott tartalommal került kihirdetésre 5 éves kötelezettségvállalási időszakkal.

2.1 A támogatás célja

Az Agrár-környezetgazdálkodási támogatás céljai a korábbiakhoz hasonlóan továbbra is:

- a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása,
- a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,
- a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, megelőzése,
- a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése,
- a biodiverzitás megőrzése a természetes életkörülményeik között,
- a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat, tájgazdálkodás kialakításával,
- az agrobiodiverzitás javítása,
- az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása,
- a minőségi élelmiszerelőállítás elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével,
- a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelem és alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat váltás révén.

Az AKG kifizetés az előírásokban meghatározott gazdálkodói többletvállalások ellentételezésére szolgál, nem fogható fel tehát csak egyszerűen többletvállalás nélküli „támogatásnak”. A többletvállalásoknak hatással kell lennie az agrárkörnyezet minőségének fenntartására, fejlesztésére és a gazdálkodás hatékonyabb megvalósítására.

2.2 A támogatás meghirdetése és a kötelezettségvállalási időszak

A támogatási kérelmeket (pályázatokat) elektronikus úton, 5 éves időtartamra lehet benyújtani. A sikeres pályázat esetén a kötelezettségvállalás időszaka 2025. január 1-től 2029. december 31-ig tart.

A főbb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze (a felsorolás nem teljes körű):

- A korábbi 16 helyett 10 Tematikus Előírás csoport (TECS) került kialakításra, benne újdonságként a talajmegújító szántó és a Natura 2000 szántó.
- Néhány korábbi választható vállalásból alapvállalás lett (pl.: bővített talajvizsgálat elvégzése), illetve bevezetésre került néhány új választható előírás. A kevésbé hatékony vállalások kivezetésre kerültek.

A gyümölcsültetvények esetében:

- Terméstípus helyett Intenzív/Extenzív gyümölcsültetvény és külön csoportként a Szőlőültetvény szerinti megkülönböztetés lesz
- Bevezetésre került a minimális tőszám megléte
- Maximális életkor 26 év (kivéve, szőlő, dió, pekándió, gesztenye, komló)
- Ültetvénycserére rendelkezésre álló időszak meghosszabbításra került, így ültetvénycserére tárgyév október 1-től következő évi egységes kérelem benyújtásáig lesz lehetőség.

Kiválasztási szempontok:

- Kivezetésre került a szaktanácsadói igazolásért járó többletpont.
- Új szempontként jelent meg az állattartásért járó többletpont.

Képzési szabályok módosultak:

- Nincs mentesség a képzés alól, a Támogatási Okirat (TO) ügyfélkapura történő kiküldését követő 1 éven belül teljesíteni kell
- Szankciók mértéke növekedett

Lehetőség lesz arra, hogy egy támogatást igénylő - ugyanazon területre - nyújtson be kérelmet AKG és a KAP ST RD 21_G04_LCI_73 kódszámú Agro-ökológiai nem termelő beruházások elnevezésű beavatkozás alapján meghirdetett felhívás valamelyikében. Amennyiben nyer a nem termelő beruházások keretében, abban az esetben pénz visszakövetelés nélkül kivonhatja az AKG támogatásból az érintett területet.

2.3 A VP AKG szerkezete: kötelező és választható előírások

Az új AKG esetében a gazdálkodók a gazdaságuk adottságaihoz, a területi érzékenységhez minél inkább illeszkedő előírásokat tudnak ismételtlen választani, a meghatározott tematikus előírás csoportokon belül. Igen jelentős az egyezés a korábbi VP pályázatban megismertekkel, ugyanakkor szükséges kiemelni, hogy a 2023-tól indult „Zöld felépítmény” (Feltételeesség és AÖP) rendszerével történő összehangolás érdekében egyes előírások módosításra, illetve kivezetésre kerültek.

A gazdaságon belüli területi különbségek kezelése: egy adott tematikus előírás csoporton belül kötelezően betartandó, ún. agrár-környezetgazdálkodási alap vállalások, egyes esetekben kötelezően választandó és választható előírások is vannak. Az alap vállalás csomag, valamint a kötelezően választandó előírások garantálják, hogy a gazdálkodó biztosan elérjen valamilyen minimális agrár-környezetvédelmi célt, a választható előírások pedig az önkéntességet hivatottak erősíteni. Habár az AKG-hoz való csatlakozás eleve is önkéntes, de a választható előírások kiválasztásával a gazdálkodónak nagyobb mérlegelési lehetősége van, így a gazdasága adottságaihoz igazíthatja vállalásait.

Az új AKG felépítése:

Annak érdekében, hogy a kedvezményezettek által vállalt tevékenységek célzottan, egymás hatásait erősítve kerüljenek vállalásra, a választható tevékenységek **tematikus előírascsoportokba** (továbbiakban: TECS) lettek rendezve.

A támogatás keretében az alábbi 10 db TECS került kialakításra.

Földhasználati kategória	Területi hatály	Területi lehatárolás	TECS elnevezése
szántó	horizontális	-	Horizontális szántó
szántó	horizontális	-	Talajmegújító gazdálkodás szántó
szántó	zonális	Natura 2000 szántó	Natura 2000 szántó
szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Tűzokvédelmi szántó
szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Madárvédelmi szántó
szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Kék vércse védelmi szántó
gyep	horizontális	-	Horizontális gyep
gyep	zonális	MTÉT	MTÉT Élőhely-védelmi gyep
ültetvény	horizontális	-	Horizontális ültetvény
nádas	horizontális	-	Horizontális nádas

A TECS-ek területi kiterjedésük alapján két típusba sorolhatók:

a) Horizontális

b) Zonális

A horizontális TECS-ek az ország teljes területén választhatók.

A zonális TECS-ek csak a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (továbbiakban: MePAR) fizikai blokk szinten lehatárolt, az adott TECS szempontjából támogatott területeken választhatók.

2.4 A támogatás típusa, összege

A támogatás 5 éven keresztül évente kerül odaítélésre, normatív, területalapú és vissza nem térítendő támogatás formájában. Kifizetés az – egységes kérelemről szóló rendelet szerinti – egységes kérelem részeként igényelhető. A sikeres támogatási kérelem (pályázat) benyújtását követően kézhez kapott támogatási okirat nem jelenti automatikusan a támogatás kifizetését, csupán a támogatásban való részvételre jogosít fel.

Az egyes tematikus előíráscsoportokra külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege ezért minden gazdálkodó esetében eltérő lehet, hiszen az függ az egyes tematikus előíráscsoportok kialakításától, a választott előírások számától és az azokhoz rendelt támogatási összeg nagyságától.

A támogatás összege a kézikönyvben és a pályázati felhívásban euró alapon kerül feltüntetésre, azonban forintban kerül majd kifizetésre. Az euró/forint átváltási arány a kifizetési kérelem benyújtási évének január 1-jén érvényes Európai Központi Bank középárfolyam szerint kerül meghatározásra, ennek okán jelenleg nem tudunk forintosított összegeket közölni. A kifizetésre kerülő támogatási összegek ugyanazon tevékenységekre vonatkozóan akár évenként eltérőek lehetnek.

A támogatás összege tematikus előíráscsoportonként:

TECS elnevezése	Kötelezően választandó vállalás / Ültetvénycsoport	Alap vállalások
Szántó		
Horizontális szántó		68
Talajmegújító gazdálkodás szántó	sávós művelés - strip till	62
	talajművelés nélkül - no till	62
Natura 2000 szántó		146
MTÉT Tűzokvédelmi szántó		421
MTÉT Madárvédelmi szántó		382
MTÉT Kék vércse védelmi szántó		387
Gyep		
Horizontális gyep		162
MTÉT élőhely-védelmi gyep	alföldi madárvédelmi	212
	tűzokvédelmi	212
	hegy- és dombvidéki madárvédelmi	212
	nappali lepke védelmi	212
	gyeprezervátum	212
Ültetvény		
Horizontális ültetvény	intenzív	714
	extenzív	571
	szőlő	892
Nádas		
Horizontális nádas		105

A kötelezően választandó (KV) és a szabadon választható (V) vállalások után járó fajlagos támogatási összegeket a felhívás 2a. melléklete, valamint kiadványunk tematikus előíráscsoportoknál ismertetésre kerülő táblázata tartalmazza!

2. AZ ÚJ VP AKG FELHÍVÁS

A támogatás intenzitása:

- szántó, gyepterület, ültetvény és nádas földhasználati kategória esetében – a kedvezményezett gazdaságának üzemméretétől függetlenül – 100%.

Gyep földhasználati kategóriához köthető tematikus előírás csoportok esetében, amennyiben a kedvezményezett személy Natura2000 gyepterületre kompenzációs támogatásra is jogosult, úgy az adott Natura2000 gyepterületre vonatkozó AKG összeg, a Natura2000 gyepterület kompenzációs támogatás összegével (115 euro hektáronként) csökken. Tehát a Natura2000 gyepekre a teljes összeg eléréséhez az AKG igénylés mellett a Natura2000 támogatási igénylést is jelölni kell az egységes kérelemben.

AKG horizontális gyep igénylése esetén, amennyiben a területek nem részei Natura2000 hálózatnak	Natura2000 gyep a kompenzációs támogatás	AKG horizontális gyep alap vállalásainak támogatási összege, amennyiben az érintett terület Natura2000 kompenzációs gyep támogatásra is jogosult
100 ha × 162 euró = 16200 euró	100 ha × 115 euró = 11500 euró	16200 euró – 11500 euró = 4700 euró

Fentiek szerint tehát: amennyiben a gazdálkodó területe Natura2000 fedvényen található, akkor az AKG gyepterületre jutó támogatás teljes összegét csak abban az esetben kaphatja meg, ha a Natura2000 gyepterületre járó támogatást is igényli. Amennyiben ezt nem teszi meg, úgy csak a Natura2000 gyepterületre járó euróval csökkentett AKG kifizetést kapja, azaz a 4700 eurót. E szerint elesik 11500 eurótól, de a Natura2000 területen Natura2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet szerinti kötelezettségeket akkor is be kell tartania, a Feltételeesség kötelezettsége miatt.

Továbbá a gazdálkodó dönthet úgy, hogy egyes területeivel az új AKG2025 támogatásra pályázik, míg más területeivel az új ÖKO2025 támogatást igényli, amennyiben ezen területei a pályázatban rögzített feltételeknek megfelelnek.

Fontos, hogy ugyanazon GPS koordinátákkal felmért kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre, vagy csak AKG, vagy csak ÖKO támogatás vehető igénybe, tehát egy időben egyazon területre nem igénylehető mindkét támogatás.

Lehetőség van arra is, hogy a gazdálkodó jelenleg kötelezettségvállalással nem érintett, ökológiai minősítő tanúsítvánnyal rendelkező területeivel nem az ÖKO2025 támogatást veszi igénybe, hanem az AKG2025 pályázati lehetőséggel él, amennyiben mindkét feltételt teljesíteni tudja. Az ÖKO2025 pályázattal kapcsolatos ismeretekről külön kiadvány készül.

3. Az ÚJ VP AKG felhívás (kódszáma: KAP-RD19a-1-24)

A gazdálkodók – a környezet állapotának megőrzése és javítása, környezeti terhelés csökkentése, biodiverzitás megőrzése, klímaváltozás elleni küzdelem céljainak elérése érdekében – önkéntes vállalásokat tehetnek, amelyek teljesítéséért normatív, vissza nem térítendő, területalapú támogatásban részesülnek. A támogatást igénylőnek a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen (továbbiakban:KET), a kötelezettségvállalás teljes időtartama alatt be kell tartani az általa vállalt előírásokat, így - az AKG előírásoknak 2025.01.01-től meg kell felelni. A pályázatok elbírálása átcsúszik a kötelezettségvállalás időszakára, azaz 2025. január 1-e után kézbesítik a Támogatási okiratokat (továbbiakban: TO) az ügyfélkapura. Ennek ismeretében a pályázónak azokkal a feltételekkel kell a támogatási kérelemmel érintett területein gazdálkodnia, mintha már a TO alapján kedvezményezetté válna. Azaz az AKG előírásoknak 2025. január 1-től meg kell felelni, amennyiben a gazdálkodó pályázik az intézkedésre. A csatlakozással a gazdálkodók az agrár-környezetgazdálkodási célok elérése érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják, a kifizetések ezeknek a többletvállalásoknak az ellentételezésére szolgálnak. A kifizetés feltétele a vállalt tevékenységek, előírások betartása a kötelezettségvállalás 5 éves időtartama alatt.

A gazdálkodó által választott tematikus előírás csoport (továbbiakban:TECS) előírásai mellett a feltételeesség és a minimumkövetelmények betartása minden AKG-ban részt vevő gazdálkodó számára kötelező, függetlenül attól, hogy mely tematikus előírás csoportot választotta. Ezen elemek szerinti gazdálkodásért külön kifizetés nem történik.

3.1 Általános követelmények (kötelezettségvállalások és követelmények)

Kötelezettségvállalások területeik vonatkozásában

Az AKG-ba belépő területeik vonatkozásában minden gazdálkodóra vonatkoznak:

1. A gazdálkodó gazdálkodási naplót köteles vezetni. A gazdálkodási napló adott év január 1-jével kezdődik és adott év december 31-ével zárul. A támogatást igénylő köteles az adott évre vonatkozó gazdálkodási naplónak az adattartalmát, az adott évet követő év január 1. és január 31. között az eGN-be rögzíteni, amennyiben még a „papír”, azaz excel formátumú eGN-t vezet. Az eGN-t az ügyfélkapun keresztül be kell nyújtani a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz. A gazdálkodási naplót a kötelezettségvállalási időszak utolsó évét követő 10. év végéig meg kell őrizni. (A gazdálkodási naplóra vonatkozó információkról bővebben a 10. fejezetben olvashat.)
2. Ez a rész pontosításra kerül a felhívásban az alábbiak szerint: A kedvezményezett köteles részt venni egy alkalommal a támogatáshoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási képzésen, a kedvezményezett részére a támogatás kapcsán kiadott első támogatási okirat ügyfélkapun keresztül történő közlését követő egy éven belül. Azon kedvezményezettek, akik 2029. január 1. napja és 2029. június 30. napja között kapják meg az első támogatási okiratukat, azoknak 2029. december 31. napjáig kell részt venniük a képzésen.
3. Ha az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés keretében vállalt tevékenységet a kedvezményezett az adott évben az adott táblára vonatkozóan az Agro-ökológiai Program szerinti gyakorlatok teljesítéseként is el kívánja számolni, abban az esetben az adott évben ugyanazon terület vonatkozásában az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés keretében a releváns agrotechnikai művelet bejelentést nem teheti meg és a jelen támogatás keretében vállalt előírás teljesítéseként nem fogadható el.

Követelmények

A követelményeket részletesen a felhívás tartalmazza (pl.: minimális támogatható terület nagyság, ültetvények életkora, a támogatásba vont valamennyi területre vonatkozó követelmények stb.).

Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – kiemelünk néhány példát!

- Gazdálkodási napló vezetése és meghatározott adatainak elektronikus beküldése (eGN)
- Monitoring adatszolgáltatás.
- Táblaméret: 0,25 ha, kivéve a növényvédőszer mentes zöldugár/méhlegelő szegély területek tábláit, ahol a minimális táblaméret 0,05 ha.
- A kedvezményezettnek a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak 5 éves időtartama alatt az adott év minden napjára vonatkozóan jogszerű földhasználónak kell lennie.
- A kedvezményezettnek a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak 5 éves időtartama alatt be kell tartania az általa tett vállalásokat
- Az alábbi követelmények nem vonatkoznak egységesen minden AKG-ban részt vevő gazdálkodóra, ezek az adott tematikus előírás csoportok (továbbiakban: TECS) előírásaitól függenek.
- Tápanyag-gazdálkodási terv meghatározott adatainak elektronikus beküldése.
- A gyepgazdálkodási tematikus előírás csoportok esetében támogatásban az a kérelmező részesülhet, aki a kötelezettségvállalás időszakában a legeltethető állatokra vonatkozóan a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban a legeltethető állatállomány tartójaként folyamatosan szerepel.
- Szántó és ültetvény vonatkozásában folyamatosan, minden évre vonatkozóan rendelkezni kell 5 évnél nem régebbi bővített talajvizsgálattal.

3.2 AKG alapkövetelmények

Az alapkövetelmények betartásáért külön támogatás nem adható, ugyanakkor ezek a követelmények minden AKG intézkedésbe belépő gazdálkodó számára kötelezőek, kifizetés csak ezen követelmények betartása mellett adható.

Az AKG alapkövetelményei a következők:

A kedvezményezettnek gazdasága teljes területén a teljes támogatási időszak alatt be kell tartania az alábbi követelményeket:

- a) az a KAP-ból nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 16/2024. (IV.9.) AM rendelet (a továbbiakban Feltételelesség rendelet) követelményeit,
- b) a 15/2024. (IV. 9.) AM rendelete (továbbiakban: EK rendelet) szerint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartására irányuló kritériumokat és minimumtevékenységeket (továbbiakban: minimumkövetelmények).

A fentiekben meghatározott előírások be nem tartása esetén a vonatkozó jogszabályok által meghatározott jogkövetkezményt kell alkalmazni.

A Feltételelesség és az EK rendeletben foglalt minimumkövetelmények betartása a BISS/CRISS és számos egyéb közvetlen támogatás igényléséhez is szükséges, tehát nem specifikus elvárás az AKG-ba bevitt területek vonatkozásában.

A Feltételelességgel kapcsolatosan a www.nak.hu portálon részletesebb információkat találhat kiadványainkban.

<https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/7653-a-feltetelesseg-szabalyrendsze-re-a-2023-2027-es-tamogatasi-idoszakban-2024/file>

<https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/7411-tajekoztato-a-hmka-eloirasokrol-2023/file>

1. Feltételelesség

A Feltételelesség alapvetően két részből áll:

- a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményekből (JFGK),
- valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásából.

A HMKÁ és a JFGK előírások és követelmények keretrendszerét hazai jogszabályi szinten a 16/2024 (IV.29.) AM rendelet tartalmazza.

A jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények az adott szakterületen már több éve hatályos jogszabályokat tartalmaznak. Új követelményt a Feltételelesség rendszere nem határoz meg.

A rendszer lényege abban rejlik, hogy az összegyűjtött, eddig is létező jogszabályi előírások betartása már az EU-s támogatások teljes mértékű eléréséhez is kötődik.

2. Az EK rendeletben szereplő minimumkövetelmények

Az EK rendelet minimumkövetelményeket tartalmazó részét - a Feltételelesség rendszere mellett - többek között minden BISS támogatást és területhez köthető közvetlen támogatást igénylő gazdálkodónak be kell tartani a gazdasága egészén.

Az EK rendelet szerinti minimumkövetelmények a következők:

- a) a szántóterületen, az állandó gyepterületen vagy az állandó kultúrával fedett területen a tárgyévben
 - aa) mezőgazdasági termelés folyik, vagy
 - ab) mezőgazdasági termelés nem folyik az eseti tisztító kaszálás kivételével, de a gyomok és a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn a szántóterület, az állandó gyepterület vagy az állandó kultúrával fedett terület nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú gyomosodása vagy nagymértékű, súlyos, maradandó fás szárú gyomosodása;
- b) az állandó gyepterületen és az ideiglenes gyepterületen
 - ba) nem áll fenn olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodás (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposása következtében a gyepterület foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, vagy www.nak.hu weboldalon a NAK kiadványával is segíti megismerni a helyszíni ellenőrzések tapasztalatai alapján

4. Előíráscsoportok

4.1 Tematikus előíráscsoportok (TECS) általános bemutatása

Az AKG-ban az alapkövetelményekre és az általános követelményekre épülnek az úgynevezett tematikus előíráscsoportok. Az ezekben szereplő előírások tartalmazzák azokat a horizontális, vagy zonális területekre vonatkozó specifikus előírásokat (pl. Natura2000 szántó), amelyek az adott környezeti cél elérése érdekében kerültek kialakításra.

Az AKG előírások a következő, úgynevezett tematikus előíráscsoportokba (TECS) tartoznak:

Sorszám	Földhasználati kategória	Területi hatály	Területi lehatárolás	TECS elnevezése
1.	szántó	horizontális	-	Horizontális szántó
2.	szántó	horizontális	-	Talajmegújító gazdálkodás szántó
3.	szántó	zonális	Natura 2000 szántó	Natura 2000 szántó
4.	szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Tűzokvédelmi szántó
5.	szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Madárvédelmi szántó
6.	szántó	zonális	MTÉT	MTÉT Kék vércse védelmi szántó
7.	gyep	horizontális	-	Horizontális gyep
8.	gyep	zonális	MTÉT	MTÉT Élőhely-védelmi gyep
9.	ültetvény	horizontális	-	Horizontális ültetvény
10.	nádas	horizontális	-	Horizontális nádas

A tematikus előírás csoportok (TECS) kiválasztásának alapja a földhasználati kategória, amely szántó, gyeper, ültetvény és nádas lehet. Gyep földhasználati kategóriába az ideiglenes gyepek is beleértendőek (GYE01, GYE02 hasznosítási kóddal jelölt táblák). A földhasználati kategória fogalma nem egyezik meg az ingatlan-nyilvántartás szerinti művelési ág fogalmával, a földhasználati kategória a tényleges hasznosítás típusára utal.

Az előírás csoport kiválasztásának másik szempontja a területi lehatárolás vizsgálata. Míg a horizontális kategóriában az ország egész területén, addig a zonális kategóriában az ország bizonyos részeiben, zónáiban van lehetőség az AKG támogatás igénylésére. Zonális kategóriában kizárólag a MEPAR-ban az adott kategóriák szerint lehatárolt területeken igényelhető támogatás. Ezek a területi kijelölések mind valamilyen környezeti/természeti fejlesztési igényt céloznak: például a túzok védelmét, vagy a nappali lepke védelmét kímélő gazdálkodást.

A www.mepar.hu oldalon lehet utánanézni annak, hogy az AKG-ba bevinni kívánt terület beleesik-e bármely zonális (valamely MTÉT vagy Natura2000) lehatárolásba. A lehatárolás fizikai blokk szintű, illetve a fizikai blokkon belül fedvény szintű is lehet pl. erózióérzékeny területek. Az MTÉT és az aszályérzékeny területek esetében a lehatárolás blokk szintű, az erózióérzékeny területek esetében pedig blokkon belüli, folt szintű.

Amennyiben a támogatási kérelemben benyújtott KET poligon területének több mint 50%-a az adott tematikus fedvényre esik, akkor az egész KET az adott fedvényre esőnek tekintendő.

A következő oldali ábrán az 1. számú KET területének több mint 50%-a erózióveszélyeztetett terület fedvényre esik, így választható rá az „Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20%. Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmánrépa, burgonya, csicsóka, kukorica, napraforgó, édesburgonya.” előírás. A 2. számú KET esetén az erózió-veszélyeztetett területi fedvény a KET területének kevesebb mint 50%-át érinti, így ezen KET esetén ez a feltétel nem teljesül, tehát külön csomagba kell sorolni a két KET-et.

Az AKG2025 jellemzője továbbra is az, hogy az egyes TECS-ek az előírás csoportokon belül alapsomagot és arra épülő választható előírásokat tartalmaznak. Tehát minden gazdálkodó a saját adottságai alapján, egyénre szabott „előírás-csomagot” – TECS-enként max. 2 db-ot – állíthat össze. A tematikus előírás csoportok így a környezet, táj adottságaihoz és a gazdálkodó igényeihez rugalmasabban igazíthatók.

Jelmagyarázat: ■ Erózió-veszélyeztetett terület fedvénye □ Blokkhatár □ KET határa

A támogatási kérelem (pályázat) benyújtásakor a MÁK (Magyar Államkincstár) által biztosított elektronikus felületen már meg kell jelölni, hogy a gazdaság mely területeire (KET), mely blokkokban szeretnék az egyes TECS-ekhez az előírás csoportokat választani. A kérelemben a megjelölt területeket poligonos beazonosítással – koordinátákkal, vagy shape file-val -- kell lehatárolni. (A méréshez kapcsolódó feltételeket kiadványunk külön részében ismertetjük.) Az így felmért területet, amennyiben a gazdálkodó a támogatásra jogosulttá válik, a döntést követően kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeknek (KET) hívjuk. Egy KET esetén kizárólag egy AKG tematikus előírás csoport alapján igényelhető AKG támogatás, vagyis nem lehetséges ugyanarra a területre pl. Natura2000 szántó és MTÉT tűzokvédelmi szántó kategóriájú AKG együttes igénylése.

A tematikus előírás csoportok háromféle előírástípusból állnak:

1. **Agrár-környezetgazdálkodási alapsomag (kötelező):** az alapkövetelményeken túlmutató előírásokat tartalmaz. Az alapsomag előírásaihoz egy kifizetési összeg tartozik. Az előírások között vannak alap előírások (A) és zonális alap előírások (ZA). A zonális alap előírások olyan előírások, amelyek a horizontális tematikus előírás csoportokban adott esetben választhatóként jelennek meg, azonban a zonális tematikus előírás csoportok esetében az alapelőírások részét képezik. Ennek megfelelően betartásukért kifizetés az alapelőírásokkal együtt, egy összegben történik.
2. **Kötelezően választandó tevékenység (KV)** közül az érintett tematikus előírás csoport esetén választani kell egyet, ami a vállalás csomag része lesz. A választható előírások felvételére vonatkozó szabályok:
3. **Választható előírások (V):** az alapsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése stb.) kezelnek, és amelyekből a kérelmezők szabadon választanak. A kifizetési összeg előírásonként került meghatározásra.

A *Horizontális szántó – talajmegújító gazdálkodás és a MTÉT élőhely-védelmi gyepek* TECS tartalmaz olyan vállalásokat, amelyek közül legalább egyet választaniai kell a támogatást igénylőnek. Ezek a kötelezően választandó tevékenységek (KV).

A választható előírások felvételére vonatkozó szabályok:

- Az MTÉT szántó- és gyepterületek tematikus előírás csoportok esetében nem kötelező, a horizontális nádas TECS esetében pedig nem lehet az alapsomagon felül előírást választani (tekintettel arra, hogy horizontális nádas TECS esetében nincs választható előírás).
- A fentiekén kívül tematikus előírás csoportonként legfeljebb kétféle előírás csomag alakítható ki. Az adott TECS-ben szereplő minden kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre e két előírás csomag valamelyikét lehet választani, további kombinációs lehetőség nincs.
- Mindkét előírás csomagnak (amennyiben a kötelezően választható, illetve a választható előírások száma megengedi) legalább kettő előírást kell tartalmaznia, és az előírás csomagoknak legalább az egyik előírás tekintetében el kell térniük egymástól.

PÉLDA:

Horizontális szántó esetén: a gazdaság felére olyan előírás csomag összeállítása, amely a lehető legtöbb választható előírást tartalmazza, a gazdaság másik felére pedig olyan horizontális szántó előírás csomag kialakítása, amelyben a gazdálkodó például az „Ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása” előírást nem választja.

Fontos kiemelni, hogy a választható előírások nem teljesen függetlenek egymástól. Vannak olyan előírások, amelyek szabadon kombinálhatók egymással: ezek az „önállóan választható” kategóriába tartoznak. Előfordul viszont az is, hogy egy előírás egy másikra ráépül, ezek valamely választott előírást tovább specifikálnak. Ilyen például a horizontális gyepek tematikus előírás csoport esetében:

„A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni” előírás mellett nem választható „A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni” előírás.

4.2 Horizontális tematikus előírás csoportok

A horizontális tematikus előírás csoportok az országban bárhol választhatóak, a zonális lehatárolású előírás csoportokkal szemben, tehát a horizontális előírás csoportok minden gazdálkodó számára elérhetőek a támogatási kérelem benyújtásakor. Horizontális TECS-ek mind a 4 fő művelési kategóriához tartoznak: szántó, gyepek, ültetvény és nádas. A TECS-ek a korábban részletezték szerint itt is alapsomagból, és az erre ráépülő kötelezően választandó és választható előírásokból állnak. A horizontális előírás csoportok olyan környezeti fejlesztési igényekre épülnek, amelyek nem kötődnek semmilyen speciális táji adottsághoz, környezeti, természeti jellemzőhöz, azok az ország bármely pontján értelmezhetőek.

Az előírások a következő célok elérése érdekében kerültek kialakításra:

- talajaink védelme, termőképességének megőrzése,
- környezetvédelmi szempontok (műtrágyák és növényvédő szerek okszerű használata),
- a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek védelme,
- a változó éghajlathoz való alkalmazkodás.

Talajvédelmi szempontból az AKG-ban részt vevő gazdálkodók a szántóterületeken istálló, illetve zöldtrágyák használatával, a szármaradványok területen történő hagyásával elősegítik a talaj regenerálódását, szerkezetességének és a talajéletének javulását, sőt vízmegőrző, vízvisszatartó képességének növekedését is. A talajszerkezet és víztározás további javítását közép- és mélytalajlazítással lehet elősegíteni. A hosszú távon kialakuló szerkezetes talaj jelentős pufferkapacitással rendelkezik majd, csökken például az aszály-érzékenysége, tömörödési hajlama, ezáltal nő az erózióval szembeni ellenálló képessége, jobban alkalmazkodhatunk az időjárás szélsőségeihez.

A talajmintavételek és ültetvények esetében a levélmintavételek eredményei a növényvédelmi előrejelzéssel együtt segítenek az okszerű, a környezetterhelés megelőzése és a költségminimalizálás szempontjából is optimálisabb műtrágya- és növényvédőszer felhasználásban. A talajtani szakértők, szaktanácsadók, növényvédelmi szakirányítók segítséget tudnak nyújtani a fenti előírások végrehajtásában, a szűkített növényvédőszer listában lévő anyagok kiválasztásában, valamint a tápanyaggazdálkodási terv elkészítésében is.

Gyepterületek esetében a növényzet sokféleségének megőrzése érdekében a tápanyagutánpótlás nem megengedett (tápanyag kijuttatása csak a legelő állatok által elhullajtott trágyával lehetséges).

A természetvédelmi, élőhelyvédelmi céloknak megfelelően a szántóterületeken a pillangós szálas takarmánynövények megemelt arányú termesztésére vonatkozó előírások, a zöldugár, illetve méhlegelő szegélyek telepítése várhatóan kézzelfogható élőhelyi javulást eredményeznek majd. Az így keletkezett értékes élőhelyeken, illetve a gyepterületeken a betakarításra vonatkozó szabályok (pl. a madárbarát kaszálás és a kaszátlan területek fennhagyása) nem csupán a madár- és apróvadfajok túlélését segítik, de a kételtűek, hüllők, és a rovarfajok – mint egyes kártevők természetes ellenségei – szempontjából is hasznos közösséget alkothatnak, és nem utolsósorban segítik a talajélet feltételeit a talaj regenerálódását.

Az AKG-ban kiemelt cél a kisméretű parcellák kialakítása és fenntartása, ami több táblaszegély kialakulását eredményezi. A mezőgazdasági táblák közötti élőhelyfoltok természetvédelmi szempontból nagy jelentőséggel bírnak, a mezőgazdasághoz kötődő növény- és állatfajok, különösen az apróvadak túlélése szempontjából. A mozaikosabb táblaszerkezet erózióvédelmi szempontból is előnyösebb lehet.

Az ültetvények esetében a madárodúk kihelyezése, ízeltlábú-búvóhelyek létesítése a madárvédelmi szempontok mellett a biológiai védekezés lehetőségeit is megteremti.

Az AKG nem titkolt célja, különösen a horizontális támogatások esetén a fenti célok

mellett a gazdálkodói tudatosság növelése is. Előremutató és hosszútávon megtérül, ha a környezetünk adottságait, jelzéseit minél precízebben vagyunk képesek érzékelni. A termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezet-tudatos és fenntartható gazdálkodási módszerek beépítésével a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás felé is lépéseket tehetünk.

4.3 Horizontális szántó tematikus előírás csoport előírásai.

1. A zöldugár vagy méhlegelő táblaszegélyre vonatkozó vállalást a kötelezettségvállalási időszak minden évében teljesíteni kell, annak ellenőrzése évente történik.

A táblaszegélyre vonatkozó vállalást a vállalás csomaggal érintett KET-ek összterületére vonatkozóan összevontan is lehet teljesíteni. Ha a kedvezményezett két előírás-csomagot alakított ki és mindkét előírás-csomagban szerepel táblaszegélyre vonatkozó vállalás, akkor az adott tematikus előírás csoport két előírás-csomagjában található KET-ek összterületére vonatkozóan összevontan is lehet teljesítenie a vállalást.

Egy tábla területe legalább 0,25 ha, kivéve a zöldugár/méhlegelő szegély területek tábláit, ahol a minimális táblaméret 0,05 ha.

A zöldugár/méhlegelő szegély táblát az alábbiak szerint kell kialakítani:

- KET-en belül helyezkedjen el,
- érintkezzen a KET szélével,
- szomszédos legyen a hozzá tartozó táblával.

A vetésszerkezeti előírásokat évente kell teljesíteni.

A zöldugár táblaszegély területe beleszámít a vetésszerkezeti előírások zöldugár részarány teljesítésében, ha a zöldugár táblaszegély zöldugarra vonatkozó szabályoknak megfelel.

A méhlegelő táblaszegély területe beleszámít a vetésszerkezeti előírások méhlegelő részarány teljesítésében, ha a méhlegelő táblaszegély megfelel a méhlegelőre vonatkozó szabályoknak.

A táblaméret korlátozásra vonatkozó vállalásoknál a támogatást igénylőnek ugyanazon növények termesztése esetén gondoskodnia kell a KET-en belüli táblák elválasztásáról 2 méter széles zöldugár, vagy méhlegelőszegély kialakításával.

További részletek a kiadvány 9. pontjában olvashatók.

Horizontális szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírás típus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
1.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A	68	nr.
2.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
3.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
4.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A		
5.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.		A		
6.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A		
7.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
8.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és elművelése vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		A		
9.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.		A		

Horizontális szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírás típus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
10.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A	68	nr.
11.	A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot.		V	87	6
12.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	15	4
13.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	6	2

Horizontális szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
14.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálás pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	15	2
15.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		V	33	6
16.	Kötelezettségvállalásiidőszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		V	39	2
17.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.		V	19	1
18.	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		V	4	1

Horizontális szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
19.	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.		V	8	1
20.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálás pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
21.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a vállalással érintett teljes területen.		V	18	2
22.	"Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20 %. Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, sicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya."	Aszály érzékeny vagy erózió veszélyeztetett területen választható.	V	55	5

4.4 Horizontális szántó – talajmegújító gazdálkodás

A talajmegújító gazdálkodás tematikus előírascsoport esetében az alapvállalások mellett kötelezően választandó előírások közül legalább egyet választani kell ahhoz, hogy további szabadon választható előírásokat is a csomagba telessünk.

„Talajművelés nélküli termesztéstechnológia alkalmazása a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (no-till).”

A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen – a vetés alábbiak szerinti elvégzésének kivételével– tilos a talaj bolygatásával, fizikai állapotának változásával járó művelés végzése.

A vetés előtt nem történhet magágyelőkészítés, még kombinált vetőgéppel sem. A fenti vállalás úgy teljesül, ha a vetőgép vetőegysége csak a vető árok kialakításához szükséges mértékben nyitja meg a talajfelszínt, majd visszatömöríti a magárkot.

„A talaj művelése kizárólag sávos műveléssel történhet a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (sávos művelés - strip till).”

A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen csak a vetősorok sávját lehet művelni legfeljebb 25 cm szélességben. A sorközök bolygatatlanul maradnak.

A vállalás a talajművelés nélküli termesztéstechnológia (no-till) alkalmazásával is teljesíthető.

Talajmegújító szántó					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
23.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A	62	nr.
24.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
25.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
26.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A		
27.	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		A		
28.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A		
29.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedéséből beleszámítható.		A		
30.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		A		
31.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A		

Talajmegújító szántó					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
32.	A vetésszerkezetben a kalászos és kapásnövények együttes aránya legalább 30 %.		A	62	nr.
33.	A talaj művelése kizárólag sávos műveléssel történhet a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (sávos művelés - strip till)	"A 33. és 34. vállalások közül egy választása kötelező valamennyi vállalás csomagban. A 33. és 34. vállalások együtt nem választhatók."	KV	65	5
34.	Talajművelés nélküli termesztéstechnológia alkalmazása a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (no-till)	"A 33. és 34. vállalások közül egy választása kötelező valamennyi vállalás csomagban. A 33. és 34. vállalások együtt nem választhatók."	KV	146	6
35.	A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zölddugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zölddugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot.		V	87	6
36.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zölddugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % terméértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zölddugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zölddugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	15	4

Talajmegújító szántó					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
37.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálás pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	6	2
38.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges."	"Csak az alábbi előírással együtt választható: A vállalással érintett területeken a szálás pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot."	V	15	2
39.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		V	33	6
40.	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		V	39	2

Talajmegújító szántó					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
41.	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		V	4	1
42.	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.		V	8	1
43.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálás pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
44.	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		V	3	3

„Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása” választható előírást az alábbiak szerint kell megvalósítani

Kihelyezendő madárvédelmi berendezések száma:

- madárodú esetén: 1 db / 5 ha (minden megkezdett 5 ha után az 5 ha-ra előírt darabszámot kell biztosítani)
- vércseláda esetén: 1 db / 15 ha (minden megkezdett 15 ha után a 15 ha-ra előírt darabszámot kell biztosítani)

Madárodú

A madárodúkat a KET-en, vagy a KET közvetlen környezetében legfeljebb 50 m-es távolságban kell elhelyezni és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani, az adott területen előforduló madárfaj számára megfelelő térbeli elrendezésben úgy, hogy a madárodúk funkciójukat betölthessék.

Vércseláda

A vércseládákat a KET-en, vagy a KET közvetlen környezetében legfeljebb 50 m-es távolságban kell elhelyezni és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani, hogy a vércseládák a funkciójukat betölthessék.

A vércseládák kihelyezést követően a kihelyezés tényéről, a kihelyezett ládák számáról és pontos helyéről (koordinátáiról), a kihelyezést követő 15 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságát, levélben vagy elektronikus levélben (e-mailben).

A kötelezettségvállalási időszak előtt kihelyezésre került vércseládák esetében, a 6) bekezdés szerinti tájékoztatást legkésőbb 2025. április 1. napjáig kell megtenni a 6) bekezdésben foglalt módon.

Tárgyév április 1. napjától tárgyév július 31. napjáig tartó költési időszakban, havi egyszeri, rövid (maximum 5 perces) ellenőrzés szükséges. Amennyiben a ládában bizonyíthatóan költés van, a költés tényéről, az érintett láda pontos helyének (koordinátáinak) megadásával, az ellenőrzést követő 5 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságát.

Az alkalmazható madárodúk és vércseládák típusait és a kihelyezésük módját a pályázati felhívás 15. melléklet I. fejezete tartalmazza.

4.5 Horizontális gyep előírások

„Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.”

A támogatási kérelemmel érintett összes gyepgazdálkodási földhasználati kategóriába eső terület vonatkozásában átlagosan legalább 0,2 ÁE/ha/év állategységgel kell rendelkezni saját legeltethető állat tartásával a kötelezettségvállalás teljes időtartama alatt.

Azon KET-eket, amelyek érintettek a „**legeltetés a gyepok alul- és túllegeltetése nélkül**” választható vállalással, kizárólag legeltetéssel lehet hasznosítani. Ez esetben megengedett legfeljebb évi egy kaszálás. Ezen túlmenően az érintett KET teljes területet kizárólag pásztoroló vagy szakaszolt legeltetéssel lehet hasznosítani. A vállalás akkor teljesül, ha az érintett táblák teljes területén megvalósul a legeltetés.

A vállalás akkor nem teljesül, ha

a.) túllegeltetés következtében az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposása következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 40%-ban fedetlenné válik az érintett táblán, vagy

b.) alul legeltetés miatt a vizsgált tábla esetében a földterületen 50 db/hektárt meghaladó mértékben, található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek magassága meghaladja az 1 métert, és amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre.

A gyepgazdálkodási földhasználati kategória esetében a támogatás igényléséhez szükséges, hogy a támogatást igénylő a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt a legeltethető állatokra vonatkozóan a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban a legeltethető állatállomány tartójaként a kötelezettségvállalási időszak első napjától folyamatosan szerepeljen, s eleget tegyen az állatok nyilvántartására vonatkozó kötelezettségének.

Horizontális gyepterület földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
172.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A	162	nr.
173.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.		A		
174.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
175.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.		A		
176.	A gyepterület öntözése tilos.		A		
177.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
178.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.		A		
179.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.		A		
180.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.		A		

Horizontális gyepterület földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
181.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.		A	162	nr.
182.	A terület legalább 5, legfeljebb 10 %-át táblánként kaszátlanul kell hagyni. A kaszátlan területek minimális szélessége 6 m.		A		
183.	A terület legalább 10, legfeljebb 15 %-át táblánként kaszátlanul kell hagyni. A kaszátlan területek minimális szélessége 6 m.		V	21	4
184.	Kaszálás legkorábbi időpontja június 15.		V	21	5
185.	Legeltetés a gyepek alul- és túllegeltetése nélkül.		V	78	6
186.	Kaszálás során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.		V	21	2

4.6 Horizontális ültetvény előírások

Egy KET-en belül egy adott tábla vonatkozásában kizárólag homogén ültetvény támogatható. Egy tábla akkor tekinthető homogénnek, ha legalább 95%-ban egy növényfaj azonos vagy különböző korú egyedeiből áll.

Az ültetvényben egy adott tábla vonatkozásában a térállásból számított hektáronkénti tőszámot alapul véve a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya legfeljebb 15% lehet.

Nem termő ültetvény is támogatható. Faiskola és csemetekert nem támogatott.

El nem telepített ültetvény területével is igényelhető a támogatás, de nyilatkozni kell arról, hogy legkésőbb 2026. évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszak végéig az ültetvény eltelepítésre kerül. Az el nem telepített ültetvény területére kifizetés nem igényelhető.

„Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése.”

Horizontális ültetvény TECS esetén alapvállalás, hogy a kedvezményezett az 5 éves kötelezettségvállalási időszakban rendelkezzen folyamatosan (évente) 5 évnél nem régebbi bővített talajvizsgálattal és levélanálízissel.

Új telepítésű bogyós, héjas vagy csonthéjas termésű ültetvény esetén a telepítést követő 3. évtől, almatermésű ültetvény esetén a telepítést követő 5. évtől szükséges az évenkénti levélanálízis elvégzése.

„Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.” vállalás esetében

1) a madárodúkat a KET-en, vagy a KET közvetlen környezetében legfeljebb 50 m-es távolságban kell elhelyezni és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani, az adott területen előforduló madárfaj számára megfelelő térbeli elrendezésben úgy, hogy a madárodúk funkciójukat betölthessék.

2) Minden megkezdett hektár után az 1 ha-ra előírt madárodú darabszámot kell biztosítani.

Az alkalmazható madárodú típusait és a kihelyezésük módját a pályázati felhívás 15. melléklet I. fejezete tartalmazza.

„1 m²/ha hatékony ízeltlábú búvóhely kialakítása.”

1) Minden megkezdett hektár után az 1 ha-ra előírt ízeltlábú búvóhely m² nagyságot kell biztosítani.

Az ízeltlábú búvóhelyek mezőgazdasági területen való elhelyezésének útmutatóját a pályázati felhívás 16. melléklet tartalmazza.

„Előrejelzésen alapuló növényvédelem alkalmazása.”

vállalás teljesíthető sexferomoncsapdák kihelyezésével is. Ez esetben a sexferomoncsapdákat legalább 1 db/2 ha sűrűségben kell kihelyezni. Minden megkezdett 2 ha után a 2 ha-ra előírt szexferomoncsapda darabszámot kell biztosítani.

Amennyiben az adott ültetvényben nincs olyan károsító, amely ellen szexferomoncsapda használható, akkor a kedvezményezett a szexferomoncsapdától eltérő más típusú rovarcsapdát használhat az ültetvényben (pl. ragacsos „delta” csapda, ragacsos palást csapda, talaj csapda, színcsapdák (kombinált kék/sárga, sárga, zöldessárga), pattanóbogár csapda, „kalap” csapda, varsás csapdák, stb.).

„Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.”

választható vállalást a kedvezményezett a növényvédelmi szakirányító tevékenységet a saját gazdaságára vonatkozóan önállóan elláthatja

- a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vezető tisztségviselőjét, vagy alkalmazottját, vagy a tagját és az őstermelők **családi gazdaságának** képviselőjét vagy tagját) nyilván van tartva a szaktanácsadói névjegyzékben növényvédelem szakterületen,
- vagy nem szerepel a szaktanácsadói névjegyzékben, de rendelkezik I. forgalmi kategóriájú növényvédőszer forgalmazási, vásárlási és felhasználási engedéllyel.

Horizontális ültetvény földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
213.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A		nr.
214.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A	"Intenzív gyümölcs-ültetvény: 713"	
215.	Talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A	Extenzív gyümölcs-ültetvény: 571	
216.	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		A	Szőlő-ültetvény: 892"	
217.	Levélanalízis elvégzése.		A		
218.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
219.	Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.		V	36	4
220.	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		V	45	3
221.	Előrejelzésen alapuló növényvédelem alkalmazása.		V	48	3
222.	1 m ² /ha hatékony ízeltlábú búvóhely kialakítása.		V	24	3

4.7 Zonális tematikus előírás csoportok, MTÉT területek

A mezőgazdasági tájak átalakulása, az élőhelyek változatosságának csökkenése szemmel látható, és ma már bizonyítékokkal is alátámasztott tény. Ez a kedvezőtlen folyamat egész Európára jellemző. A változás legfőbb okai: a mezőgazdasági termelés intenzívebbé válása, a szegély-élőhelyek eltűnése, a művelési mód megváltozása (pl. beépítés), a hatékonyabb technológiák térnyerése, továbbá a klímaváltozás. Az agrártájak élőhelyi változatosságát biztosító mezsgyék, szegélyek, bokrosok, belvizes foltok sajnálatos módon fogyatkoznak. A hatékonyság növelésével (gyorsan haladó kaszálógépek, fóliás bálázók elterjedése) az élőhelyek olyan gyorsan alakulnak át, amihez az élővilág nem képes alkalmazkodni.

A mezőgazdasági területekhez kötődő gyakori madárfajok és apróvadfajok állománya Európa-szerte drámai mértékben csökken. Nyugat-Európában olyan madárfajok kerültek a kipusztulás közelébe, mint a mezei veréb vagy a vadgerle, amelyek Magyarországon még nagy számban élnek. A folyamat hazánkban is érzékelhető, apróvadfajaink közül például kritikus helyzetbe került a fogoly, és jelentősen csökkent a mezei nyúl állománya.

A természeti sokféleség eltűnése a mezőgazdasági területek termő- és megújuló képességének összeomlásához vezethet. Az agrárterületek pusztulása nem csupán a természeti értékek iránt elkötelezett szakembereket érinti, hanem a gazdálkodókat is, hiszen az már középtávon is komoly gazdasági és társadalmi hatásokkal bír. Egy jól működő természetes rendszer olyan szolgáltatásokat nyújt a gazdálkodó számára, mint a jól termő talaj, a kártevőket visszaszorító rovarok, a beporzók nagy száma, továbbá az apróvadfajok jelenléte, illetve például a megfelelő minőségű talajvízkészletek. A kibillent természeti rendszerek megnehezítik a gazdálkodó munkáját és rosszabbul reagálnak olyan globális hatásokra, mint a klímaváltozás.

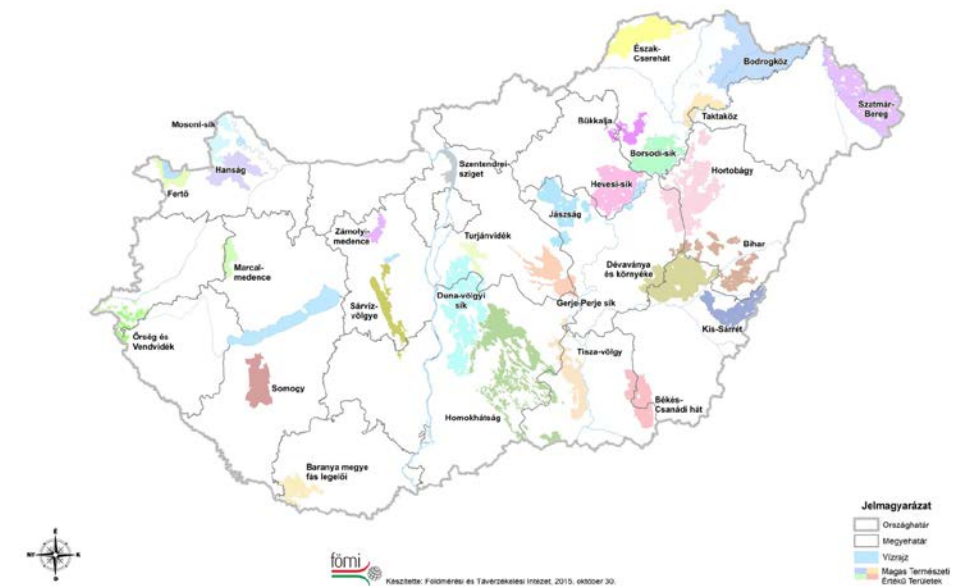
A szántóföldek, gyepek, legelők természetességének megőrzéséért a gazdálkodók tehetik a legtöbbet, a megfelelő földhasználati módok megválasztásával. Az elmúlt időszak vizsgálatai azt mutatták, hogy a gazdálkodási gyakorlat egy-egy elemének megváltoztatásával fékezhető, visszafordítható a kedvezőtlen természeti folyamatok. **Hazai kutatások kimutatták, hogy természetvédelmi célú agrártámogatásoknak - így különösen az AKG támogatásnak - pozitív hatása van a biodiverzitás megőrzésére.**

MTÉT területek 2015-ben:

A Magas Természeti Értékű Területek MePAR tematikus fedvénye

Készült a Földművelésügyi Minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának (FM-NPTF) adatai alapján

M = 1 : 500 000

A Magas Természeti Értékű Területek kiterjedése hozzávetőlegesen 1,3 millió hektár, ezen területméret még változhat a jövőben. Ezen a területen a gazdálkodók többlet lehetőséget kapnak magas szintű természetvédelmi célú előírások választására, ugyanakkor elérhető számukra a horizontális előírások is. Ezzel egyedülálló lehetőségük van arra, hogy előírásaikat egy bővebb körből választhassák meg, igazodva a területeik adottságaihoz. Az MTÉT előírások elsősorban olyan kiemelt célokat szolgálnak, mint pl. a tűzok vagy a kék vércse állományának megőrzése, a haris élőhelyi feltételeinek javítása.

4.8 Natura 2000 szántó tematikus előírás csoport

E támogatási forma, csak a Natura2000 fedvénnyel érintett területeken gazdálkodók számára választható a következő feltételekkel.

Natura szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
45.	Vízzel telített talajon mindenemű gépi munkavégzés tilos.		A	146	nr.
46.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
47.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
48.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A		
49.	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		A		
50.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A		
51.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
52.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.		A		
53.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.		A		

Natura szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
54.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A	146	nr.
55.	Tilos hígtrágya kijuttatása		A		
56.	A tematikus előírás csoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.		A		
57.	Tilos az öntözés.		A		
58.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkelteig gépi munkavégzés tilos.		A		
59.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.		A		
60.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása."		A		
61.	A vetésszerkezetben a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya legalább 10 %		A		

Natura szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
62.	Zöldugar és méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 1.		A	146	nr.
63.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."		V	15	4
64.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges."		V	15	2
65.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával meg egyező terület nagyságban.		V	33	6
66.	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya kijuttatása.		V	39	2
67.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.		V	19	1

Natura szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
68.	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		V	4	1
69.	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.		V	8	1
70.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálás pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
71.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a vállalással érintett teljes területen.		V	18	2
72.	"Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20 %. Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya."	Aszály érzékeny vagy erózió veszélyeztetett területen választható.	V	55	5
73.	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.		V	22	3
74.	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		V	3	3

4.9 MTÉT Tűzokvédelmi szántó

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
75.	Vízzel telített talajon mindenemű gépi munkavégzés tilos.		A	421	nr.
76.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
77.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
78.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A		
79.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.		A		
80.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A		
81.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
82.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és elművelése, vagy istállótrágya kijuttatása.		A		
83.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.		A		

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
84.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A	421	nr.
85.	Tilos hígtrágya kijuttatása		A		
86.	A tematikus előíráscsoport teljes területén - az évelő szántóföldi kultúrák, zöldugár és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.		A		
87.	Tilos az öntözés.		A		
88.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.		A		
89.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságának. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.		A		
90.	Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugár, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.		A		

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
91.	Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 5-10 % terméértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		A	421	nr.
92.	Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.		A		
93.	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszer használni.		A		
94.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő szálás pillangós takarmánynövény, azok füves keveréke, zöldugar vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % évelő szálás pillangós takarmánynövény (évelő szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20 % zöldugar vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra.		A		

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
95.	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.		A	421	nr.
96.	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.		A		
97.	Pillangós szálás takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar vagy méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 1. „kivéve az évelő szálás pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.		A		
98.	A talajfelszín megsértésével járó gépi munkavégzés április 1. és július 15. között nem végezhető, kivéve a betakarítás utáni tarlókántást.		A		
99.	Növényvédőszeres és műtrágya kijuttatása április 1. és július 15. között nem megengedett.		A		
100.	Repce esetén a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság madarak téli táplálékának biztosítása érdekében téli hóeltakarítást írhat elő a teljes repceterület legfeljebb 10 %-án.		A		

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
101.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő szegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		V	33	6
102.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
103.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		V	33	5
104.	Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 10-15 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		V	22	6
105.	Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.		V	15	2

MTÉT tűzokvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
106.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, minden zöldugar, illetve minden méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 106. és a 107. vállalások együtt nem választhatók	V	22	6
107.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, minden zöldugar, illetve minden méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja augusztus 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 106. és a 107. vállalások együtt nem választhatók	V	37	8
108.	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		V	3	3

4.10 MTÉT Madárvédelmi szántó

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória				
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év
109.	Vízzel telített talajon mindenmú gépi munkavégzés tilos.		A	382
110.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A	
111.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A	
112.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A	
113.	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		A	
114.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A	
115.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A	
116.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.		A	
117.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.		A	
118.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A	

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória				
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év
119.	Tilos hígtrágya kijuttatása		A	382
120.	A tematikus előírás csoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.		A	
121.	Tilos az öntözés.		A	
122.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkelteig gépi munkavégzés tilos.		A	
123.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságának. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.		A	
124.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.		A	
125.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 5-10 % termértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."		A	

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
126.	Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.		A	382	nr.
127.	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszer használni.		A		
128.	"A tematikus előírás csoporttal érintett teljes területen szálas pillangós takarmánynövény, zöldugar vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % szálas pillangós takarmánynövény vagy azok keveréke, legalább 20 % zöldugar vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra."		A		
129.	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.		A		
130.	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.		A		

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
131.	"Július 1. után folytatható betakarítás szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő vetésterületének legalább 50%-án, amely kijelölésében a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság a kaszálási bejelentések során vesz részt."		A	382	nr.
132.	Növényvédőszeres és műtrágya kijuttatás május 1. és június 15. között nem megengedett.		A		
133.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		V	33	6
134.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
135.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		V	33	5

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
136.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 10-15 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."		V	22	6
137.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges."		V	15	2
138.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető."	A 138. és a 139. vállalások együtt nem választhatók	V	22	6
139.	"Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja augusztus 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető."	A 138. és a 139. vállalások együtt nem választhatók	V	37	8

MTÉT madárvédelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
140.	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		V	3	3

4.11 MTÉT Kék vércse védelmi szántó

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
141.	Vízzel telített talajon mindenemű gépi munkavégzés tilos.		A	387	nr.
142.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
143.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése		A		
144.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.		A		
145.	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		A		
146.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.		A		
147.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
148.	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.		A		
149.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.		A		

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
150.	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		A	387	nr.
151.	Tilos hígtrágya kijuttatása		A		
152.	A tematikus előírás csoport teljes területén - az évelő szálaspillangós takarmánynövények, zöldugár és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.		A		
153.	Tilos az öntözés.		A		
154.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkelteig gépi munkavégzés tilos.		A		
155.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságoknak. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.		A		
156.	"Szálaspillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugár, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása."		A		

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
157.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."		A	387	nr.
158.	Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.		A		
159.	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszer használni.		A		

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
160.	"A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen szálas pillangós takarmánynövény, zöldugar vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % szálas pillangós takarmánynövény vagy azok keveréke, legalább 20 % zöldugar vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra. "		A	387	nr.
161.	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.		A		
162.	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.		A		
163.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása táblánként eltérő napokon történjen."		A		

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
164.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő első kaszálását a teljes területük legalább 50%-án május 31-ig el kell végezni."		A		
165.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításakor az 5 ha-nál nagyobb táblákat két egyenlő részre kell osztani. Az első 50 % betakarításának befejezését követően a másik 50% betakarítása csak 10 nappal később lehet elkezdni."		A	387	nr.
166.	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		V	33	6
167.	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálás pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		V	33	5
168.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		V	33	5

MTÉT kék vércse-védelmi szántó földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
169.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszátlan területet kell hagyni 10-15 % termétkben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben."		V	22	6
170.	"Szálás pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges."		V	15	2
171.	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		V	3	3

4.12 MTÉT Élőhely-védelmi gyepek előírásait tartalmazó táblázat

MTÉT élőhely-védelmi gyepek földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
187.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A	212	nr.
188.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.		A		
189.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
190.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.		A		
191.	A gyepterület öntözése tilos.		A		
192.	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.		A		
193.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.		A		
194.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.		A		
195.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.		A		
196.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágáshélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.		A		

MTÉT élőhely-védelmi gyepek földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
197.	A tábla területének legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásnaként változó helyen kaszátlanul kell hagyni. A kaszátlan területek minimális szélessége 6 m.		A	212	nr.
198.	Kaszálás során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.		A		
199.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.		A		
200.	Gyepterületen a szálás takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.		A		
201.	A 269/2007. (X. 18.) kormányrendelet melléklete szerinti inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.		A		
202.	A gazdálkodási tevékenység során a gypfelszín marandó károsítása tilos.		A		

MTÉT élőhely-védelmi gyepek földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
203.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása szükséges.		A	212	nr.
204.	Villanypásztor, kerítés, karám csak a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.		A		
205.	"A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet jelölhet ki, ahol csak június 15. után folytatható legeltetés. Alföldi madárvédelmi területeken a kaszálás legkorábbi időpontja június 15. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet."	"A vállalat csak kizárólag "alföldi madárvédelmi" területen választható. A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalatok közül egy választása kötelező."	KV	62	6

MTÉT élőhely-védelmi gyepek földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euro/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
206.	"A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés. Tűzokvédelmi területeken a kaszálás legkorábbi időpontja július 1. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet."	"A vállalat csak kizárólag "tűzokvédelmi" területen választható. A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalatok közül egy választása kötelező."	KV	103	8
207.	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 31. után folytatható legeltetés, illetve kaszálás.	"A vállalat kizárólag "hegy- és dombvidéki madárvédelmi" területen választható. A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalatok közül egy választása kötelező."	KV	83	6
208.	"A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet jelölhet ki, ahol június 15. és augusztus 15. között nem folytatható legeltetés. Nappali lepke védelmi területeken kaszálás június 15. és augusztus 15. között nem végezhető. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet."	"A vállalat kizárólag "nappali lepke védelmi" területen választható. A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalatok közül egy választása kötelező."	KV	42	4

MTÉT élőhely-védelmi gyepek földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
209.	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 70%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kéméleti területet jelölhet ki, ahol csak szeptember 30. után folytatható legeltetés, illetve kaszálás.	"A vállalás kizárólag ""gyeprezervátum"" területen választható. A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező."	KV	227	10
210.	Legeltetés a gyepek alul- és túllegeltetése nélkül.		V	78	6
211.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1.	A vállalás csak kizárólag az 205. számú vállalás vállalásakor választható.	V	62	4
212.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15.	A vállalás csak kizárólag az 205. vagy a 206. számú vállalás vállalásakor választható.	V	103	6

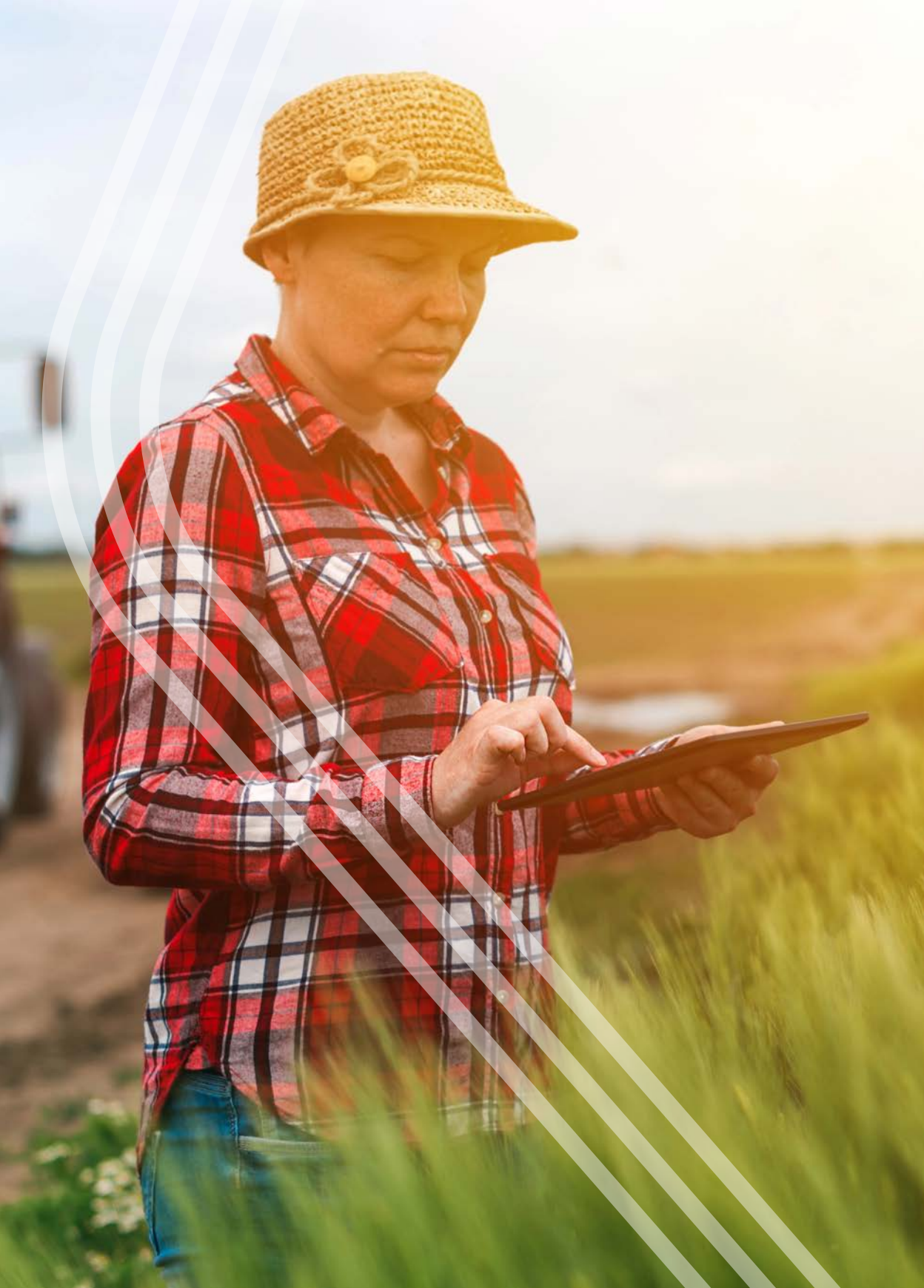

4.13 Nádas

Horizontális nádas tematikus előírascsoport esetében kizárólag a legalább 80%-ban két éves náddal borított földterület támogatható.

Horizontális nádas földhasználati kategória					
Sorszám	Vállalások	Kiegészítő információ	Előírástípus	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
223.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		A	105	nr.
224.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.		A		
225.	A nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 28. között engedélyezett.		A		
226.	A területen nádgazdálkodást kell végezni.		A		
227.	A nád rizómájának megsértése tilos.		A		
228.	A nádas terület 15- 20 %-át 2 évente változó helyen aratatlanul kell hagyni.		A		

5. A támogatási kérelem (pályázat) benyújtása

A támogatási kérelem (pályázat) az alábbi feltételek teljesítése mellett nyújtható be:

- A támogatással érintett terület minden tematikus előírás csoport esetében minimum 1 ha.
- Egy tábla területe legalább 0,25 ha, a zöldugar vagy méhlegelő táblaszegélyek táblái, ahol a minimális táblaméret 0,05 ha.
- Ültetvény földhasználati kategória esetében a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának időpontjában nem lehet több, mint 26 év (kivéve dió, pekándió, szelídgesztenye, komló és szőlő). Ezen feltételt a területileg illetékes földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal igazolja a Magyar Államkincstár megkeresésére, mely eljárással a gazdálkodók adminisztrációs terheit kívánja a jogalkotó csökkenteni.
- A 2025. január 1. napját követően eltelepített ültetvények esetében csak a gyümölcs-ültetvény kataszteri nyilvántartásban szereplő ültetvények támogathatóak.
- Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egyúttal nem vonható be az ökológiai gazdálkodás támogatásba is.
- 2025. január 1-ig el nem telepített ültetvénnyel is lehet pályázni, ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a támogatást igénylőnek a támogatási kérelemben nyilatkoznia kell arról, hogy az ültetvény legkésőbb a 2026. évi egységes kérelem szankciómentes határnapjáig eltelepítésre kerül.

A támogatási kérelmek elektronikus úton történő benyújtására várhatóan 2024. november 25. és 2024. december 23. között lesz lehetőség, ügyfélkapun keresztül. Ezt követően kérelmet beadni már nem lehet, a határidő elmulasztása jogvesztő.

A támogatási kérelem benyújtására MÁK kedvezményezett nyilvántartási szám korábban ügyfélnyilvántartási szám) megléte esetén van lehetőség.

A támogatási kérelmek ügyintézése egyszerűsített eljárásrend keretében történik.

A támogatási kérelem az alábbi adatokat tartalmazza:

- **ügyfél-azonosítási és kapcsolattartási információk**
- **támogatási jogosultságra vonatkozó adatok**
- **támogatás igényléséhez szükséges nyilatkozatok**
- **területazonosítási koordináták**
- **tematikus előírás csoport megnevezése,**
- **Ültetvény földhasználati kategória esetében a támogatási kérelemben meg kell jelölni, hogy**
 - **melyik ültetvény csoportra vonatkozik a kérelem;**
 - **az adott KET hasznosítása dió/pekándió/szelídgesztenye/komló;**
 - **az adott KET el nem telepített ültetvényt érintett-e.**
- **Választható előírás csoportok megnevezése (1 TECS-ben maximum 2 csomag)**
- **választható előírások megnevezése**
- **felmért terület nagysága**
- **felmért terület blokkazonosítója**

Egy kérelmező egy támogatási kérelmet nyújthat be, de egy támogatási kérelemben belül több tematikus előírás csoport megvalósítására is igényelhető támogatás. Egy kötelezettségvállalással érintett terület vonatkozásában csak egy tematikus előírás csoport adható meg.

A támogatási kérelemben fizikai blokkonként kell feltüntetni az adott tematikus előírás csoportban igényelt terület nagyságát. A kérelmező köteles meghatározni a támogatásba bevinni kívánt földterület nagyságát. A terület beazonosítását a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre legalább 3 méter pontossággal beazonosító EOY koordinátákat shape file feltöltésével, vagy a VP4-10.1.1-15, a VP4-10.1.1-16 kódszámú „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés”, illetve a VP-4-11.1.-11.2.-15. „Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása” támogatásban részesült gazdálkodók esetében az ott felmért poligonok kiválasztásával is lehetőség van elvégezni. A földterület beazonosítását a kérelmezőnek a támogatási kérelem beadásával együtt el kell végeznie (bővebben lásd. Területmérés fejezet).

A benyújtott Támogatási Kérelem az alábbi szempontok szerint kerül elbírálásra

A területi szempontok esetén a nitrátérzékeny terület, a Natura 2000 terület, és az aszályérzékeny területi szempontok szerinti többletpont az alapján adható, hogy az adott tematikus előírás csoportba bevitt földterület mekkora része esik a hivatkozott területi szempont szerinti kategóriába. Egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület mérete akkor számolható el a fenti fedvényel vagy lehatárolással való érintettség tekintetében, ha területének több mint 50%-a az adott fedvényen helyezkedik el. „A gazdaság teljes területe kevesebb, mint 300 ha” értékelési szempont esetén a gaz-

daság teljes területébe a 2024. évi egységes kérelmében szereplő összes szántó, gyep és ültetvény hasznosítású területet vesszük figyelembe.

Egy adott tematikus előírás csoportba bevitt földterület arányáért járó többletpont az alapján kerül meghatározásra, hogy a teljes gazdaság azonos hasznosítású (szántó, gyep, ültetvény, nád) területének mekkora része kerül bevonásra. Amennyiben az azonos hasznosítású földterület több különböző tematikus előírás csoportba is bevonásra kerül, a többletpont valamennyi tematikus előírás csoport esetében beszámításra kerül.

A teljes gazdaság tematikus előírás csoporttal azonos hasznosítású területe a 2024. évi egységes kérelemben az adott hasznosításra bejelentett terület.

Ha a kedvezményezettnek 2024. évben nem volt egységes kérelme, úgy a gazdaság méretére, valamint a földhasználati kategóriákon belül az agrár-környezetgazdálkodási kifizetésbe bevitt területek vonatkozásában a maximálisan adható pontszám kerül meghatározásra.

Amennyiben a kedvezményezett részt vett a VP4-10.1.1-15 vagy a VP4-10.1.1-16 vagy a VP4-10.1.1-21 kódszámú "Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés" támogatásban, úgy részére a táblázat szerint meghatározott mértékű pont adható.

Állatállományért járó többletpont abban az esetben adható, ha az ENAR és OLIR nyilvántartások alapján a kedvezményezett a 2024. év átlagában legalább 0,2 ÁE/ha, kedvezményezett tenyészetébe bejelentett legeltethető állattal rendelkezik. Állatállományért járó többletpont számítása során a 2024. évre meghatározott napi állomány adatok éves átlaga alapján számított állategységet kell figyelembe venni – akkor is, ha év közben kerül létesítésre/megszüntetésre tenyészet, vagy kerül bejelentés/megszüntetésre tartási hely – amelyet a Kincstár kizárólag a hivatkozott nyilvántartásokból állapít meg. Az állategység meghatározása során a hektárra vonatkozó adat a kedvezményezett által szántó és gyep földhasználati kategóriába bevinni kívánt földterület nagyságának összegzésével történik.

Egy adott TECS valamennyi kötelezően választandó és a szabadon választható vállalása esetén meghatározásra kerül az adott vállalás környezeti hozzáadott érték pontja, amelyet a pályázat 2a melléklete tartalmazza.

Az adott tematikus előírás csoport kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeihez tartozó előírás csoportok területnagyság figyelembevételével súlyozott átlaga adja meg a választott vállalások után járó környezeti hozzáadott értéket.

Zonális TECS-ek esetében meghatározásra kerül az adott TECS környezeti hozzáadott értékének pontja, amely hozzáadódik a választott vállalások után járó környezeti hozzáadott érték pontjaihoz függetlenül attól, hogy a kedvezményezett választ-e a választható vállalások közül.

A többletpontot egy tizedesjegy pontossággal kerül meghatározásra.

Támogatási kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő leteltét követően hiánypótlásra kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha a támogatási kérelem túligénylési vizsgálatának lezárásához a MÁK hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőket.

A támogatási kérelem MÁK általi elektronikus befogadásának tényét a központi elektronikus szolgáltató rendszerben a kérelmező tárhelyére történt feltöltés jelenti, beérkezésének időpontját pedig az ideiglenes tárhelyére kapott automatikus értesítés igazolja. Az automatikus értesítésnek legalább tartalmaznia kell:

- a kérelmező nevét
- a kérelmező ügyfél-azonosítóját
- a támogatási kérelem beérkezésének időpontját
- a beérkezett támogatási kérelem egyedi azonosító számát.

A támogatási összegek kifizetésére külön kérelmet kell benyújtani évente, az eddigi gyakorlathoz hasonlóan. Tehát a kifizetési kérelmet évente, az egységes kérelemben kell igényelni, az aktuális évi egységes kérelemben megadott határidőben. A határidőn túli igénylés ebben az esetben sem lehetséges, azaz a határidő jogvesztő hatályú. Jogerős támogatási okirattal még nem rendelkező ügyfelek esetében is érvényesek a kifizetési kérelem benyújtásának szabályai.

A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek táblásítását az egységes kérelemben kell elvégezni, az adott évi hasznosítási kódok megadásával.

Jelen kiadvány 1. melléklete tartalmazza a támogatási kérelem elbírálásának szempontjait, melyek az előbb leírtak szerint kerülnek ügyintézésre.

A támogatási kérelmek országos rangsorának összeállítása tematikus előíráscsoportonként külön-külön történik.

6. Területmérés

6.1 A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek beazonosítása

A támogatással érintett területek méreteit, elhelyezkedését a mérések koordinátáit pontosan meg kell határozni. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem részeként elektronikus úton kell megadnia a támogatásba bevinni kívánt földterületek beazonosítására szolgáló EOV koordinátákat alfanumerikusan vagy az EOV koordinátákat tartalmazó shape file feltöltésével. Az előírásokat a támogatás 5 éve alatt ezekre a kijelölt területekre kell betartani, azon változtatni az intézkedés folyamán nem lehet, kivéve a részleges visszavonás eseteit. A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek felmérése során a terület töréspontjainak X és Y (EOV) koordinátáit meg kell adni. A koordináták megadása történhet az elektronikus beadófelületen alfanumerikusan vagy shape file feltöltésével, továbbá az előző „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés”, illetve a VP- „Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása” támogatásban már felmért poligon felhasználásával, amennyiben azok megfelelnek jelen pályázati felhívásban foglalt feltételeknek. Tehát a korábbi támogatottaknak nem feltétlenül szükséges a területek újramérése, de mindenképp szükséges a területek méretének, elhelyezkedésének felülvizsgálata.

A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület és a tábla viszonya:

búza	legelő
kukorica	
paprika	

Tábla

Kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület

MePAR fizikai blokk

Nem támogatott területek

A KET kimérése során nem lehet figyelembe venni az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen elhelyezkedő, a MePAR-ban nem támogatható területként megjelölt területeket (tanyák, állattartó épületek, telepek, bozotos területek, tájképi elemként le nem határolt facsoportok, amelyek alatt művelést nem folytatnak, utak stb.). **Ez alól a nád tematikus előírascsoport jelent kivételt, valamint azon nem támogatható területek, amelyek vonatkozásában a 2024. évi egységes kérelem keretében változás vezetési bejelentés történt és a változás vezetési bejelentés a támogatási kérelem benyújtásáig nem került még lezárásra.**

A támogatásba bevinni kívánt KET határvonalai

A KET kimérhető területe

Jelmagyarázat:

□ Blokkhatár

▨ MePAR-ban nem támogatható terület

Jogosult terület meghatározása

A jogosan igényelhető földterületnek a MePAR-ban lehatárolt fizikai blokkon belül kell elhelyezkednie, a terület annak határain nem nyúlhat át. Az AKG-ba bevinni kívánt területre a területi puffer figyelembevételével jogszerű földhasználattal kell rendelkezni, tehát a mérést csak a jogszerű földhasználattal rendelkező táblák esetében tegyék meg.

Az AKG és ÖKO felhívások kidolgozása során – egyebek mellett – kiemelt cél volt az öt-éves kötelezettségvállalási időszak közben lejáró földhasználatok rugalmas kezelése, így a felhívások oly módon kerültek kialakításra, amely lehetővé teszi a támogatási kérelem benyújtását akkor is, ha a gazdálkodó – lejáró földhasználat miatt – a támogatási kérelem benyújtásakor még nem rendelkezik folyamatos, öt éves jogszerű földhasználattal. A jogszerű földhasználat megléte továbbra is a kifizetés feltétele, de azt a támogatási kérelem benyújtásakor nem kell igazolni. Az Agrárminisztérium továbbá speciális részlet-szabályok megalkotásával, bevezetésével – állami és a magántulajdonban lévő területek tekintetében is – lehetőséget biztosít a lejáró földhasználattal érintett területek szankció nélküli visszavonására, valamint a régi szerződés lejáratára és az új szerződés megkötése közötti időszak áthidalására.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett terület egyúttal nem vonható be az ökológiai gazdálkodás támogatásba is.

A KET minimális területe 0,25 ha.

Szántóföldi kultúrák és gyepterületek esetén a területen lévő tájképi elemként le nem határolt fák, facsoportok kizárólag abban az esetben vehetők figyelembe a támogatás alapjául szolgáló mezőgazdasági terület vonatkozásában, ha azok alatt az előírásoknak megfelelő gazdálkodás (legeltetés, kaszálás) valósítható meg.

A gyepgazdálkodási tematikus előírascsoportok esetében az állatok által használt állandó terelő-, illetve felhajtóutak nem számíthatók bele a támogatható területbe.

A horizontális ültetvény tematikus előírascsoportok esetében az egyes ültetvénycsoportok területeit – extenzív; intenzív gyümölcsös; szőlő - külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni. Ezen túlmenően a dió, pekándió, szelídgesztenye, komló ültetvényeket is külön KET-ként kell kimérni.

Ültetvények esetében:

- A természetstechnológia részeként értelmezhető művelt területeket hozzá kell számítani a jogosult területéhez;
- az ültetvény területhatárainak megállapítása során:
 - amennyiben az ültetvényt művelőutak veszik közre (például gépek forgására biztosított területek) akár két oldalról akár négy oldalról, a lombkorona középpontjától mérve a sortávolság fele és a művelő utak legfeljebb 3,5 méteres területe beszámítható;
 - amennyiben nincsen művelőút az ültetvény körül, a lombkorona középpontjától mért, legfeljebb a sortávolság felének megfelelő terület számítható be;
 - amennyiben az ültetvény körbekerített és határai rögzítettek (pl.: kerítéssel), a kerítés, de legfeljebb, a lombkorona középpontjától mérve a sortávolság fele és a művelő utak legfeljebb 3,5 méteres területe beszámítható;
 - az adott régió bevált mezőgazdasági gyakorlatának hagyományosan részét képező, legfeljebb 4 méter széles elemek (pl. teraszfalak, öntözőárkok) a terület részének tekintendők
 - részben- vagy egészben el nem telepített ültetvények esetén a KET határait úgy kell kialakítani, hogy a telepítés után a KET megfeleljen a fentiekben foglaltaknak.

Nád esetében:

Az a terület mérhető bele, amely legalább 80%-ban kétéves náddal borított földterület. Ez lehet nem támogatható terület.

Fontos lehet a mérések alakításánál, hogy Horizontális szántó TECS esetén az „Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya maximum 20%.” szabadon választható tevékenység csak olyan, a támogatási kérelemben benyújtott KET esetén választható, amely

- a MePAR-ban aszályérzékeny területként megjelölt blokkban található, vagy
- legalább 50 %-ban ráfed a MePAR-ban erózió veszélyeztetett területként lehatárolt fedvényre.

A területek elkülönítése**KET elkülönítése azonos hasznosítás esetén:**

Amennyiben egy adott blokkon belül, egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területtel szomszédos területen azonos hasznosítási kódú növény termesztése történik (a Kedvezményezett vagy a szomszédos terület használója által), vagy azonos hasznosítási kódú növény tarlója található, akkor a KET határainak kialakításánál a KET elkülönítése céljából az alábbi elválasztási szabályokat kell alkalmazni:

a) Szántóföldi kultúra esetén

- a szomszédos területtől eltérő hasznosítású, legalább 2 méter széles zöldugár vagy méhlegelő sáv elhelyezéséről szükséges gondoskodni a KET és a szomszédos, azonos hasznosítású terület között, vagy
- a közös sarokpontokon/töréspontokon természetes anyagú jelölő tárgy (pl. fa karó, T-ülőfa) elhelyezése.

b) Ültetvény esetében

- a közös sarokpontokon/töréspontokon természetes anyagú jelölő tárgy (pl. fa karó, T-ülőfa) elhelyezése, vagy
- a közös sarokpontokon/töréspontokon lévő utolsó oszlop vagy utolsó törzs, tőke megjelölése élénk színű festékkel.

c) Gyep esetén

- természetes anyagú jelölő tárgy (pl. fa karó, T-ülőfa) elhelyezése.

Egy terület akkor tekinthető szomszédosnak, ha a KET és az érintett terület közös határvonala egybefüggően minimum 30 méter.

Eltérő növényi kultúra (eltérő hasznosítási kód) termesztésével, illetve eltérő növényfejllettségi állapottal a KET elkülönítése megvalósul!

A területmérés elvégzéséhez szükséges tudnivalók

A jogosult földterület beazonosítása során a mezőgazdaságilag ténylegesen művelt terület mellett a támogathatóvá vált egyéb tájképi elemek is belemérhetőek a KET-be, amennyiben a jogszerű földhasználat biztosított rá az 5 év vonatkozásában. Ez eltérhet az ingatlan nyilvántartási adatoktól!

A mérés során:

- a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határán kell haladni;
- amennyiben a KET által teljesen körülvevett, 0,01 hektárt meghaladó kivett terület van (összefüggő nádas, épületek, tanya stb.), úgy mindegyik teljes területét ki kell mérni, mert ezek a területek nem jogosultak támogatásra;
- minden egyes terület lemérése során a rögzített koordinátáknak legalább 1 méteres pontosságúnak, 1 méteres koordináta élességűnek kell lennie a valós helyzethez képest;

Mérési jegyzőkönyv meglétét a pályázati felhívás nem követeli meg.

7. A támogatás várható ütemezése, fontosabb határidők

Ütemezés:

1. A pályázati felhívás megismerésére a közzétételt követően legalább 30 nap áll rendelkezésre.
2. Támogatási kérelem beadására 2024. november 25–december 23 - közötti időszakban van lehetőség.
3. Kötelezettségvállalás kezdete: 2025. január 1.

Fontosabb határidők:

Határidő	Előírás	Tematikus előíráscsoport
2025 évi kifizetési kérelem benyújtása az adott évi egységes kérelem benyújtási ideje	1. kifizetési kérelem beadása Első évi Tápanyag-gazdálkodási terv (EK jogvesztő határnapjáig) Talajminták laboratóriumba juttatása (EK benyújtás jogvesztő határnapjáig)	Mindegyik tematikus előíráscsoport Szántó, valamint ültetvény TECS-ek Amennyiben nem áll rendelkezésre 5 éven belüli talajvizsgálat szántó- és ültetvény TECS-ek esetében
kifizetési kérelem benyújtását követő 20 napon belül	Az első kifizetési kérelem előtt elvégzett zöldtrágyázás középmeley lazítás, istállótrágya kijuttatás és területen képződő melléktermékek visszaforgatásának bejelentése	Szántó TECS-ek
2025. augusztus 31. mintavétel napja, de legkésőbb a mintavételtől számított egy hét: levélminták eljuttatása a laboratóriumba	levélanalízis elvégzése	Horizontális ültetvény Új telepítésű bogyós, héjas vagy csonthéjas termésű ültetvény esetén a telepítést követő 3. évtől, almatermésű ültetvény esetén a telepítést követő 5. évtől szükséges az évenkénti levélanalízis elvégzése.

7. A TÁMOGATÁS VÁRHATÓ ÜTEMEZÉSE, FONTOSABB HATÁRIDŐK

Határidő	Előírás	Tematikus előíráscsoport
2025. szeptember 30.	Második évre tápanyag-gazdálkodási terv készítése	Szántó és ültetvény TECS-ek
Támogatási okirat kézhezvétele-től számított 1 éven belül	képzésen való részvétel (egyszer)	mindegyik tematikus előíráscsoport,
Folyamatosan	talajvizsgálat elvégzése (5 éves folyamatosság biztosítása)	Szántó és ültetvény TECS-ek
2026. január 1-31.	e-GN és tápanyag-gazdálkodási terv elektronikus beküldése	mindegyik tematikus előíráscsoport (kivéve a tápanyag-gazdálkodási terv a gyepes tematikus előíráscsoportoknál)
2026 évi kifizetési kérelem benyújtása az adott évi egységes kérelem benyújtási ideje	2. Kifizetési kérelem beadása	mindegyik tematikus előíráscsoport
2026. augusztus 31.	levélanalízis elvégzése	horizontális ültetvény
2026. szeptember 30.	2027. évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv készítése	Szántó és ültetvény TECS-ek
2027. január 1-31.	eGN és tápanyag-gazdálkodási terv elektronikus beküldése	mindegyik tematikus előíráscsoport (kivéve
2027. évi egységes kérelem benyújtási ideje	3. kifizetési kérelem beadása	mindegyik tematikus előíráscsoport
2027. augusztus 31.	levélanalízis elvégzése	horizontális ültetvény
2027. szeptember 30.	2027. évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv készítése	Szántó és ültetvény TECS-ek
2028. január 1-31.	eGN és tápanyag-gazdálkodási terv elektronikus beküldése	mindegyik tematikus előíráscsoport (kivéve
2028. évi egységes kérelem benyújtási ideje	4. kifizetési kérelem beadása	a tápanyag-gazdálkodási terv a gyepes tematikus előíráscsoportoknál)
2028. augusztus 31.	levélanalízis elvégzése	mindegyik tematikus előíráscsoport
2028. szeptember 30.	2027. évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv készítése	horizontális ültetvény
2029. január 1-31.	eGN és tápanyag-gazdálkodási terv elektronikus beküldése	Szántó és ültetvény TECS-ek
2029. évi egységes kérelem benyújtási ideje	5. kifizetési kérelem beadása	mindegyik tematikus előíráscsoport (kivéve

7. A TÁMOGATÁS VÁRHATÓ ÜTEMEZÉSE, FONTOSABB HATÁRIDŐK

Határidő	Előírás	Tematikus előíráscsoport
2029. augusztus 31.	levélanalízis elvégzése	a tápanyag-gazdálkodási terv a gyepes tematikus előíráscsoportoknál)

8. Szankciók

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések szankcionálási rendszerére jellemző, hogy az általános kötelezettségekre, az alapkövetelményekre, valamint a tematikus előírás csoportra vonatkozó meg nem felelésre külön-külön állapítanak meg jogkövetkezményeket.

Az alapkövetelményekre vonatkozóan az alábbiakra szeretnénk felhívni a figyelmet. Ha az adott évi ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett adott táblán az EK rendelet szerinti minimumkövetelményeit nem tartotta be, akkor a kedvezményezett az érintett tábla vonatkozásában az adott évben kifizetésre nem jogosult.

Az általános követelmények esetében, ha a kedvezményezett a Támogatási okirat hatályosulását követő 1 éven belül, de legkésőbb 2029. december 31-ig az agrár-környezetgazdálkodási képzésen nem vesz részt, nem jogosult az utolsó évi támogatási összeg 25%-ára.

Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a gazdálkodási napló meghatározott adatainak benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy az előző évre jutó támogatási összeg 15%-ára nem jogosult. Aki tápanyag-gazdálkodási terv készítésére is kötelezett, az a benyújtás elmulasztása esetén a tematikus előírás csoportra az előző évre jutó támogatási összeg 15%-ára nem jogosult.

A kedvezményezett az érintett táblára jutó tárgyevi támogatási összeg 10%-ára nem jogosult, ha az adott tábla vonatkozásában a megadott határidőig nem, vagy hiányosan, vagy nem az előírt módon készíti el a tápanyag-gazdálkodási tervet, vagy az adott tábla vonatkozásában a tápanyag-gazdálkodási tervben meghatározott maximális N, P, K hatóanyagnál több hatóanyagot juttat ki.

Ha nem teszünk eleget a gazdálkodási napló vezetésére vonatkozó kötelezettségének, úgy az adott évi kifizetési kérelem elutasításra kerül. Ha a gazdálkodási naplót hiányosan vagy nem valós adattartalommal, vagy a nem megfelelő formanyomtatványú naplóban vezetjük, úgy az érintett évre jutó támogatási összeg 10%-ára nem leszünk jogosultak.

A gyepek TECS esetében figyelni kell arra, hogy a kedvezményezett folyamatosan állattartóként szerepeljen a TIR-ben, mert ennek hiányában adott évre a tematikus előírás csoportra jutó támogatási összeg elvész.

Sok probléma volt az ültetvényes TECS-ek esetében a kivágás-újratelepítés vonatkozásában. A teljesség igénye nélkül, néhány fontosabb kötelezettségre hívjuk fel a figyelmet a következő oldalakon.

A KET a támogatásból a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül, és a támogatott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget vissza kell fizetni, ha

a) a KET teljes területén az ültetvény kivágása vagy újratelepítése nem a felhívás által meghatározott határidő alatt történik;

Ha a KET -en található ültetvény esetén:

a) a KET-en található ültetvény egy részének a kivágása vagy újratelepítése nem a felhívás által meghatározott határidő alatt történik;

b.) a felhívás által meghatározott határidő alatt nem a teljes kivágott területen történik az újratelepítés;

akkor az előírásoknak nem megfelelő területrész kizárásra kerül és a kizárt területre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

A kötelezettségvállalásoknak való meg nem felelés jogkövetkezményei összeadódnak.

Fontos figyelni a következőkre is:

Ha a kedvezményezett a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül a támogatásból és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

Az adott KET a támogatásból kizárásra kerül, és az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában már igénybe vett teljes támogatási összeget vissza kell fizetni, ha

- a kedvezményezett a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal nem nyújt be adott KET-re kifizetési kérelmet, vagy
- a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal a KET-re vonatkozó kifizetési kérelme elutasításra kerül, vagy
- a kedvezményezett a támogatási időszak alatt legalább egy alkalommal nem nyújt be adott KET-re kifizetési kérelmet és a támogatási időszak alatt legalább egy alka-

lommal a KET-re vonatkozó kifizetési kérelme elutasításra kerül.

Amennyiben nem teszünk eleget valamennyi földhasználati kategória esetén, a KET elkülönítésére vonatkozó előírásnak, úgy az alábbi szankciókra lehet számítani:

- ez nem akadályozza a helyszíni ellenőrzést, az objektív mérés végrehajtható, részére az érintett KET valamennyi táblája esetén az adott évre jutó támogatási összeg 1%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- ez akadályozza a helyszíni ellenőrzést, az objektív mérés nem végrehajtható, részére az érintett KET valamennyi táblája esetén az adott évre jutó támogatási összeg 5%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre.

Ültetvény földhasználati kategória esetén, ha a KET **valamely táblája** nem felel meg a homogén ültetvény fogalmának, akkor az érintett KET **valamennyi táblája**

- nem jogosult kifizetésre, továbbá
- az érintett KET terület a támogatásból kizárásra kerül és a kizárt területre korábban igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

Ültetvény földhasználati kategória esetén, ha a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya meghaladja a 15%-ot, akkor a kedvezményezett az adott tábla vonatkozásában tárgyévben támogatására nem jogosult.

A tematikus előírás csoportokban szereplő előírások be nem tartása vagy megsértése esetében külön, a korábbi éveknél súlyosabb szankciórendszer kerül alkalmazásra, melyet a pályázati felhívás 3a. melléklete tartalmaz. A korábbiakhoz hasonlóan a meg nem felelés súlyossága befolyásolja a szankció mértékét.

PÉLDÁUL:

Horizontális szántó alapsomag előírására vonatkozóan, az istálló-, zöldtrágya használatának elmulasztása esetén, a nem teljesítéssel érintett KET-re jutó, utolsó évi támogatás összege 100%-kal csökkentésre kerül.

Jelen kiadványban nem ismertetjük teljeskörűen a szankciókat kérjük, azokról tájékozódjon a pályázati kiírásban is.

9. Az egyes előírásokhoz kapcsolódó hasznos információk

Ebben a fejezetben a támogatás elnyerését követően betartandó egyes vállalások teljesítéséhez szeretnénk információt nyújtani, a teljesség igénye nélkül.

1. Gazdálkodási napló vezetése

Az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV. 9.) AM rendelet (a továbbiakban: 15/2024. (IV. 9.) AM rendelet) szerinti gazdálkodási napló és annak kitöltéséhez kapcsolódó segédlet a NÉBIH honlapján közleményben kerül közzétételre.

A kedvezményezett a kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése érdekében az előírások szerint az elvégzett tevékenységekről, a teljes kötelezettségvállalási időszakot érintően, minden év január 1-jétől december 31-ig tartó időszakokra vonatkozóan, figyelembe véve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet rendelkezéseit – papír alapon vagy elektronikus úton vezeti az eGN-t.

A gazdálkodási napló vezetésére mindenképpen érdemes gondot fordítani, mert vezetésének hiánya az adott évre vonatkozó kizárást, hiányos vezetése 10%-os szankciót, míg az eGN be nem küldése 15%-os szankciót eredményezhet adott évi kifizetés vonatkozásában. A fenti dokumentumoknak a helyszíni ellenőrzés időpontjában papír alapon is rendelkezésre kell állniuk, és be kell tudni mutatni azokat a helyszíni ellenőrnek.

2. Talajmintavétel

Az AKG esetében a kötelezetteknek 2025. január 1. és 2029. december 31. között folyamatosan bővített talajvizsgálati eredménnyel kell rendelkezniük. Fontos, hogy nem kell az első és az 5 évben is talajvizsgálatot végeztetni. Az AKG-ban csupán az elvárt, hogy az 5 év folyamán folyamatosan álljon rendelkezésre talajvizsgálati eredmény, tehát amennyiben a gazdálkodó 2023-ben elvégeztette a bővített talajvizsgálatot és nem kíván újat készíteni 2025-ben, úgy számára az 5 évig érvényes, azaz 2028-ig. Ezen gazdálkodónak ez esetben 2028-ban ismételtelen vennie kell talajmintát, hogy 2029. december 31-ig a folyamatosság biztosított legyen. Azon gazdálkodók, akik

még nem rendelkeznek talajvizsgálati eredménnyel, azoknak a 2025. évi egységes kérelem benyújtásának jogvesztő határnapjáig kell a talajvizsgálati kötelezettséget teljesíteni, vagy akkreditált talajlaboratórium által a talajminta leadásáról kiállított, a pályázat melléklete szerinti igazolással rendelkezni.

A kijuttatandó műtrágya és egyéb terménynövelő anyagok hatóanyagainak mennyiségét a fentiek figyelembevételével szántó és ültetvény területeken 5 évenként végzett talajvizsgálatokra – ültetvény esetén levélanalízisre is – alapozottan kell meghatározni. Így elkerülhető az egyes hatóanyagok túlzott mértékű kijuttatása, amely sem gazdálkodási, sem környezet-terhelési szempontból sem kívánatos. Alapelvárás jelen pályázati kiírás szerint a bővített talajvizsgálat folyamatos megléte. A talajminták továbbra is csak a vizsgálatokra akkreditált laboratóriumokban vizsgálathatóak.

A talajmintavételről bővebben külön kiadványban, a NAK honlapján elektronikus, míg nyomtatott formában a falugazdász irodákban elérhető Nitrát gazdálkodói kézikönyvben is olvashat.

3. Szűkített növényvédőszer/hatóanyag alkalmazása

Az IH közleményben január 31-ig teszi közzé azon növényvédőszer listáját, melyeket AKG-ban nem, vagy csak meghatározott feltételekkel lehet alkalmazni.

A nem alkalmazható növényvédőszer listája várhatóan csak a kötelezettségvállalási időszakot követően kerül kihirdetésre, tehát a támogatási kérelem időpontjában az még nem lesz ismert. A gazdálkodóknak ezen lista ismerete nélkül kell vállalásaikat megtenniük.

Fontos! Tiltott szerhasználat a tábla adott évi kifizetésének megvonásával járhat!

Az Európai Unióban nem engedélyezett hatóanyagok a felhívás keretében támogatott területeken szükséghelyzeti engedéllyel sem használhatók.

4. „Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.”

Növényvédelmi előrejelzés megvalósítható többek között az alábbi eszközökkel, módszerekkel:

- növényvédelmi megfigyelések, vagy
- növényvédelmi előrejelzési rendszerhez való csatlakozás,
- meteorológiai állomás üzemeltetése

5. Tápanyag-gazdálkodási terv készítése

Fontos megjegyeznünk, hogy aki még nem rendelkezik az első évre talajvizsgálattal, úgy azt a tápanyaggazdálkodási tervet az első évre vonatkozóan mérlegszámítás módszerével készítheti el. A 2025-re szóló tápanyag-gazdálkodási terv elkészítésének időpontja a 2025. évi egységes kérelem benyújtásának jogvesztő határnapja. A korábbiakhoz hasonlóan a további évekre szeptember 30-ig kell a tervet elkészíteni szántó és az ültetvény tematikus előírás csoportok esetében. A tápanyag-gazdálkodási terv egyes adatait az eGN részeként a naptári évet követő január 31-ig a NÉBIH felé elektronikus úton továbbítani kell.

Tápanyag-gazdálkodási szempontból figyelembe kell venni, hogy a horizontális szántó és ültetvény tematikus előírás csoportok kivételével nem megengedett a hígtrágya alkalmazása, még abban az esetben sem, ha a gazdálkodó arra külön talajvédelmi végzéssel/engedéllyel rendelkezik. Az öntözés is csak ezen tematikus előírás csoportok esetében megengedett.

Egyetlen tematikus előírás csoportban sem lehetséges szennyvíz és szennyvíziszap, valamint azt tartalmazó komposzt alkalmazása, kivéve a NÉBIH engedélyokirattal rendelkező terménynövelő anyagot. Szántók esetében az alapelőírások között is szerepel – de ezen felül választható is – az istállótrágya-, zöldtrágya vagy biogáz iszap talajba dolgozása, forgatás nélküli agrotechnika esetében egyéb mechanikai terminálás is megengedett.

Fentieket a tápanyag-gazdálkodási terv készítésénél figyelembe kell venni. Az AKG-ban a kötelezettségek és a vállalások között sem szerepel a baktériumtrágya használatának kompenzálása, azonban használatuk nem tiltott, de az adott AKG előírás baktériumtrágya használatával nem teljesíthető.

A talajvizsgálatra alapozott tápanyaggazdálkodási tervet talajtani szakértő bevonásával kell elkészíttetni, és aláírásával hitelesíttetni.

A tápanyag-gazdálkodási tervet a saját gazdaságára vonatkozóan önállóan elkészítheti az a támogatót igénylő, aki szerepel a szaktanácsadói névjegyzékben, vagy nem szerepel a szaktanácsadói névjegyzékben, de a pályázati felhívás 17. melléklet szerinti felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

6. A vetésszerkezet speciális szabályai

A vetésszerkezetre vonatkozó előírásokat évente kell megvalósítani. A vetésszerkezeti elvárások tematikus előírásonként változhatnak, így azt a pályázat melléklete szerint kell áttekinteni, s esetileg vállalni mellé a kaszálásra vonatkozó elvárásokat.

Évelő szálás pillangós vetésszerkezeti elem az előírások megfelelése esetében elszámolható a Feltételeességben, AÖP-ben, mint Nitrogénmegkötő növény, valamint Szálás fehérje- takarmány termeléshez kötött támogatás keretében is.

7. Táblaméret korlátozás

Táblaméretre vonatkozó korlátozás az új AKG kiírásban, csak a Natura2000 szántó zonális tematikus előírásocsoportban szerepel alapvállalásként, miszerint „A tematikus előírásocsoport teljes területén – az évelő szántóföldi kultúrák, zöldugár és méhlegelő kivételével – a táblák maximális mérete 20 ha”. Választható azonban minden szántóföldi Tematikus előírásocsoportban az 5 hektáros táblaméret. Lucerna és évelő szálások esetében akkor is választható ezen előírás, ha a tábla mérete meghaladja az 5 ha-t. Fontos azonban, hogy a maximális táblaméretre vonatkozó vállalások teljesítése során a kedvezményezettnek gondoskodnia kell a KET-en belüli, megegyező kultúrával borított táblák elválasztásáról a következők szerint: „Ha a KET területén belül több szomszédos táblán ugyanazon növényfaj vagy magkeverék vetése történik, a táblák elkülönítése érdekében a táblák között legalább 2 méter széles zöldugár vagy méhlegelő sáv elhelyezéséről szükséges gondoskodni.”

8. 12% feletti lejtős területek

12%-os lejtő felett „a talaj forgatása – beleértve a szervezetrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet”, s természetesen megmaradó előírás, miszerint ilyen területeken a dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.

Továbbra is választható előírás: „A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) talajba dolgozása.”

Új választható előírásként jelenik meg a Horizontális szántó és az új tematikus előírásocsoportként megjelenő Natura2000 szántóterületeken az alábbi: „Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20%.

Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya.” A KET-en akkor érvényesít-

hető e vállalás, Ha a KET egésze aszályérzékeny blokkban van, vagy legalább 50 %-a erózióérzékeny fedvényre esik.

9. Zöldugár/méhlegelőszegély

Szántó tematikus előírásocsoportokban választható előírás a „Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugár vagy méhlegelő szegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.” Ezen előírás során a zöldugár vagy méhlegelő táblaszegélyre vonatkozó vállalást a kötelezettségvállalási időszak minden évében teljesíteni kell, annak ellenőrzése évente történik.

A táblaszegélyre vonatkozó területi vállalást a vállalásocsoporttal érintett KET-ek összterületére vonatkozóan összevontan is lehet teljesíteni.

Egy tábla területe legalább 0,25 ha, kivéve a zöldugár/méhlegelő szegély területek tábláit, ahol a minimális táblaméret 0,05 ha.

Ha zöldugár szegély zöldugár tábla mellett kerül kialakítása, a zöldugár szegély akkor fogadható el, ha a zöldugár szegélyt a zöldugár táblától legalább 0,25 ha nagyságú, nem zöldugár hasznosítású tábla választja el.

Ha méhlegelő szegély méhlegelő tábla mellett kerül kialakítása, a méhlegelő szegély akkor fogadható el, ha a méhlegelő szegélyt a méhlegelő táblától legalább 0,25 ha nagyságú, nem méhlegelő hasznosítású tábla választja el.

Méhlegelő szegély nem lehet zöldugár vagy méhlegelő tábla mellett. Zöldugár szegély nem lehet közvetlenül zöldugár, vagy méhlegelő tábla mellett.

10. Vércseláda/madárodú szántón

A Horizontális szántó kivételével új választható előírás a” Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása”. Kihelyezendő madárvédelmi berendezések száma:

- madárodú esetén: 1 db/5 ha (minden megkezdett 5 ha után az 5 ha-ra előírt darabszámot kell biztosítani),
- vércseláda esetén: 1 db/15 ha (minden megkezdett 15 ha után a 15 ha-ra előírt darabszámot kell biztosítani)

Madárodú

A madárodúkat a KET-en, vagy a KET közvetlen környezetében legfeljebb 50 m-es távolságban kell elhelyezni és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani, az adott területen előforduló madárfaj számára megfelelő térbeli elrendezésben úgy, hogy a madárodúk funkciójukat betölthessék.

Az alkalmazható madárodúk típusait és a kihelyezésük módját a pályázati felhívás melléklete tartalmazza.

Vércseláda

A vércseládákat a KET-en, vagy a KET közvetlen környezetében legfeljebb 50 m-es távolságban kell elhelyezni és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani, hogy a vércseládák a funkciójukat betölthessék.

A vércseláda paramétereit és a kihelyezésének módját a pályázati felhívás melléklete tartalmazza. A vércseládák kihelyezést követően a kihelyezés tényéről, a kihelyezett ládák számáról és pontos helyéről (koordinátáiról), a kihelyezést követő 15 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságot, levélben vagy elektronikus levélben (e-mail-ben).

Tárgyév április 1. napjától tárgyév július 31. napjáig tartó költési időszakban, havi egyszeri, rövid (maximum 5 perces) ellenőrzés szükséges. Amennyiben a ládában bizonyíthatóan költés van, a költés tényéről, az érintett láda pontos helyének (koordinátáinak) megadásával, az ellenőrzést követő 5 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságot.

11. Talajmegújító szántó

Új tematikus előírás csoport a **Talajmegújító szántó**. Itt a lényegi elem, hogy az alap és a választható előírásokon túl kötelező egy kötelezően választandó előírást is választani, melyek az alábbiak.:

„Talajművelés nélküli termesztéstechnológia alkalmazása a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (no-till)“

A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen tilos a talaj bolygatásával, fizikai állapotának változásával járó művelet végzése.

A vetés előtt nem történhet magágyelőkészítés még kombinált vetőgéppel sem.

A vetőgép vetőegysége csak a vető árok kialakításához szükséges mértékben nyitja meg a talajfelszínt, majd visszatömöríti a magárkot.

Sávos talajművelés „A talaj művelése kizárólag sávos műveléssel történhet a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (sávos művelés - strip till)“

A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen csak a vetősorok sávját lehet művelni legfeljebb 25 cm szélességben. A sorközök bolygatatlanul maradnak. A vállalás a talajművelés nélküli termesztéstechnológia (no-till) alkalmazásával is teljesíthető.

12. Lejáró földhasználatok

Az AKG és ÖKO felhívások kidolgozása során – egyebek mellett – kiemelt cél volt az 5 éves kötelezettségvállalási időszak közben lejáró földhasználatok rugalmas kezelése, így felhívások oly módon kerültek kialakításra, amely lehetővé teszi a támogatási kérelem benyújtását akkor is, ha a gazdálkodó – lejáró földhasználat miatt – a támogatási kérelem benyújtásakor még nem rendelkezik folyamatos, 5 éves jogszerű földhasználattal. A jogszerű földhasználat megléte továbbra is a kifizetés feltétele, de azt a támogatási kérelem benyújtásakor nem kell igazolni.

Az Agrárminisztérium továbbá speciális részletszabályok megalkotásával, – állami tulajdonban lévő területek tekintetében – lehetőséget biztosít a lejáró földhasználatlalt érintett területek szankció nélküli visszavonására, az új szerződés megkötése közötti időszak áthidalására, hat hónap tekintetében.

13. Ültetvénykivágás lehetséges az alábbi szabályok mentén:

Ültetvény kivágásra és újratelepítésre (együtt: ültetvénycserére) abban az esetben van lehetőség, ha

- az ültetvény kivágására adott év október 1. napja után kerül sor és az ültetvény újratelepítése legkésőbb a kivágást követő évben az egységes kérelem benyújtásának jogvesztő határnapjáig megtörténik, vagy
- adott év január 1. és március 31. közötti kivágás esetén a kivágás évében az egységes kérelem benyújtásának jogvesztő határnapjáig megtörténik az újratelepítés,

2029. október 1 után kivágott ültetvény esetén nincs újratelepítési kötelezettség.

Az ültetvénycsere további feltétele, hogy

- ha a kivágásra került ültetvény extenzív gyümölcsültetvény ültetvénycsoportba sorolt ültetvény, akkor az újratelepített ültetvény extenzív- vagy intenzív gyümölcsültetvény ültetvénycsoportba sorolt ültetvény legyen, vagy
- ha a kivágásra került ültetvény intenzív gyümölcsültetvény ültetvénycsoportba sorolt ültetvény, akkor az újratelepített ültetvény is intenzív gyümölcsültetvény ültetvénycsoportba sorolt ültetvény legyen, vagy
- a kivágásra került ültetvény szőlőültetvény, akkor az újratelepített ültetvény is szőlőültetvény legyen.

14. „A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.”

A vállalást csak a tárgyévi egységes kérelemben főnövényként bejelentett kultúra melléktermékének bedolgozásával teljesíthető.
Az előírás szálas pillangós takarmánynövényvel, zöldugar, méhlegelő visszaforgatásával nem teljesíthető.

15. Egyéb feltételek

Egy adott kultúra melléktermékként való bedolgozása nem számolható el zöldtrágya bedolgozásnak is. Egy adott kultúra zöldtrágyaként való bedolgozása nem fogadható el melléktermék bedolgozásnak is.

Az Agro-ökológiai Program keretében nem termelő területként bejelentett ökológiai másodvetést nem lehet figyelembe venni a felhívás keretében másodvetésben vetett zöldtrágya növényként.

Az Agro-ökológiai Program talajtakarás szántóterületen gyakorlat teljesítése céljából vetett takarónövény abban az esetben fogadható el zöldtrágyanövénynek, ha az a takarónövény vetését követő év február 28. napját követő 60 nap után kerül bedolgozásra.

Melléktermék beforgatás nem fogadható el tárgyévben azon tábla esetén, ahol a kedvezményezett az Agro-ökológiai Program keretében mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóföldi területen gyakorlatot úgy teljesít, hogy a talajéletet és a talajállapotot javító mikrobiológiai készítményt szármaradványokra juttatja ki, majd azokat a talajba dolgozza, beleértve a sekély tarlóhántást és -ápolást.

Agrotechnikai műveletek el nem végzésére vonatkozóan vis maior bejelentés nem fogadható el.

16 „Szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.”

MTÉT szántó TECS-ek esetében szálas pillangós takarmánynövény, azok füves keveréke, zöldugar vagy méhlegelő esetén be kell jelenteni:

- a 2025. évi egységes kérelem benyújtási időszak utolsó napja előtt tervezett összes betakarítást a területileg illetékes nemzeti park igazgatóság felé, levélben

vagy elektronikus levélben (e-mail-ben) a Nemzeti Park Igazgatóság által, erre a célra rendszeresített formanyomtatványon,

- a 2025. évi egységes kérelem benyújtási időszak utolsó napja után tervezett betakarítást a Kincstár felé, a Kincstár által közzétett elektronikus formanyomtatványon, ügyfélkapun keresztül.

17. Állatsűrűség

Az állatsűrűséget az alábbiak szerint a meghatározott területek összegének a hányadosaként határozzák meg.

Állatsűrűség =

az adott évre, a legeltethető állatfajokra meghatározott napi állományadatok éves átlaga alapján számított állategység
/ ÖKO 2025-2029 támogatott gyepterület
+ AKG 2025-2029 támogatott gyepterület

18. „A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.”

A vállalást a vállalással érintett valamennyi KET területén, minden növénykultúrára (másodvetésre, zöldtrágyára is) vonatkozóan be kell tartani. **A vállalás akkor teljesül,** ha a kötelezettségvállalási időszak alatt, a KET legalább 90 %-án **legalább 1 alkalommal történt vetés.**

Az ellenőrzött szaporítóanyag használat kizárólag a kötelezettségvállalási időszak alatt elvégzett növénykultúra létesítésére vonatkozóan kerül ellenőrzésre. **A 2025. január 1. napja előtti növénykultúra létesítésre nem vonatkozik a vállalás.**

10. Miben segít a NAK?

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara egyik legfontosabb feladatának tekinti, hogy tagjait a támogatási lehetőségekről és az ebből adódó kötelezettségekről naprakész információkkal lássa el.

A falugazdász-hálózat, valamint a NAK szakmai koordinációja alá tartozó névjegyzékben szereplő szaktanácsadók segítséget nyújtanak a támogatási kérelmek benyújtása kapcsán is. A falugazdászok térítésmentesen tájékoztatást nyújtanak a támogatási feltételekről, a pontozási szempontokról, valamint segítenek a támogatási kérelmek elkészítésében, illetve az elektronikus beadófelület elérésében.

Amennyiben élni kíván ezen szolgáltatások bármelyikével, javasoljuk, hogy mielőbb keresse fel falugazdászát, szaktanácsadóját, hiszen a 2024 őszi meghirdetésre kerülő AKG pályázati felhívás megismerése és a szükséges gazdálkodói döntések meghozatala időigényes folyamat. Tekintettel arra, hogy a gazdálkodók az AKG-hoz való csatlakozással öt évre vállalnak kötelezettséget, az előírások körültekintő megismerése, a támogatási kérelem (pályázat) pontos elkészítése különösen fontos.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara www.nak.hu internetes oldalán naponta frissülő hasznos információkat találhat.

11. Fogalomtár

Alap vállalások (A): a TECS kötelező vállalásai, amelyeket az érintett TECS teljes területén be kell tartani a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt.

Alul legeltetés: a gyepek olyan, legeltetés hiányából eredő állapota, amely esetén az érintett földterületen 50 db/hektárt meghaladó mértékben, található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek magassága meghaladja az 1 métert, és amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre.

Állategység (ÁE): a különböző állatfajok állományának együttes számbavételére alkalmas, a „Cover note on output and result indicators” dokumentum IV. mellékletében szereplő 2. tábla szerint meghatározott egyenérték.

Árvakelés: a betakarítás folyamán a kultúrnövény elpergett magjaiból kelt növényállomány.

Biogáz iszap: biogáz üzemben biogáz gyártás során melléktermékeként keletkező iszap.

Bővített talajvizsgálat: a talaj pH, KA, vízben oldható sók, humusz, CaCO₃, P₂O₅, K₂O, NO₂+NO₃, Na, Mg, SO₄, Mn, Zn, Cu paraméterekre történő vizsgálata.

Egységes kérelem rendelet: 2024. április 9. napjától az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV.9) AM rendelet.

Erózió veszélyeztetett terület: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (MePAR) lehatárolásra került 12%-nál nagyobb lejtésű, valamint egyéb erózióval érintett területeket meghatározó fedvény szerinti terület (a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 16/2024. (IV. 9.) AM rendelet 1. § 4. pont szerinti meghatározás).

Évelő szálas pillangós növények: A pályázati felhívás 11. melléklete szerinti növények, vagy ezen növények keveréke.

Földhasználati kategória: a következő művelési módok: szántó, gyepek, ültetvény, nádas.

főnövény: az a növény, amelyet az adott évben a földhasználó az adott évi egységes kérelmének benyújtásakor első növényként jelöl meg.

gazdaság teljes területe: a 2024. évi egységes területalapú támogatási kérelmében szereplő összes szántó, gyeperület és ültetvény hasznosítási módú terület.

Gazdálkodási napló: ha jogszabály vagy pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatvány és annak adattartalma szerinti napló, vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felület, beleértve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 30. §-a szerinti permetezési naplót is (az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV.19.) AM rendelet szerinti meghatározás):

homogén ültetvény: legalább 95%-ban egy növényfaj azonos vagy különböző korú egyedeiből álló ültetvény.

Ideiglenes gyeperület: olyan gyeperület vagy egyéb, a herefélék (*Trifolium*) és a lucernafélék (*Medicago*) nemzetségébe tartozó fajok és ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok kivételével a 15/2024. (IV.19.) AM rendelet 1. mellékletben felsorolt fajokból álló takarmánynövény vetés nélküli vagy vetéssel történő termesztésére használt földterület, amely a telepítéstől számítva öt évnél fiatalabb, és nem az állandó gyeperület visszaállítási kötelezettség okán került telepítésre (az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV.19.) AM rendelet szerinti meghatározás).

istállótrágya: az állati ürülék, a bélsár és a vizelet keveréke szilárd halmazállapotú nedvszívó alomanyaggal, vagy anélkül, nem beleértve a hígtrágyát (a 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet szerinti meghatározás).

inváziós és termőhely-idegen növényfajok: a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet mellékletében felsorolt lág- és fásszárú növényfajok.

ízeltlábú búvóhely: olyan természetes vagy mesterséges anyagokból (pl.: nád, lyukas téglák, fa) ember által készített és/vagy kihelyezett menedék, amely a biológia sokszínűségét szem előtt tartva, a mezőgazdasági szempontból hasznos ízeltlábúak számára szaporodási helyet, valamint az időjárási körülmények ellen védelmet biztosít.

Jogszerű földhasználó: a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.) 61. § (4) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő kedvezményezett.

Kalászos gabona: őszi árpa, tavaszi árpa, őszi búza, tavaszi búza, őszi durumbúza, tavaszi durumbúza, őszi tönkölybúza, tavaszi tönkölybúza, őszi novum búza, tavaszi novum búza, őszi tönke búza, tavaszi tönke búza, őszi alakor búza, tavaszi alakor búza, kétszeres gabona, rozs, őszi tritikálé, tavaszi tritikálé, őszi zab, tavaszi zab, évelő rozs.

kaszáló: kaszálással vagy legeltetéssel hasznosított gyeperület.

KAP Stratégiai Terv: az (EU) 2021/2115 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett KAP stratégiai terv.

KAP törvény: a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény.

KAP végrehajtási rendelet (KAP Vhr.): a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet.

Kedvezményezetti Nyilvántartási Rendszer (KNYR): a KAP törvény 10. § (2) bekezdése, valamint 21-23. § szerinti nyilvántartási rendszer.

Kíméleti terület: védett faj ismert élőhelye, várható előfordulási, költési helye zavartalanságának biztosítása érdekében kijelölt területrész.

Kiszorító kaszálás: a kaszálása a kaszálendő terület középpontjából vagy a táblaszél mellől indulva történik, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül.

Kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület (a továbbiakban: KET): egy tematikus előírás csoportba bevitt, ültetvény esetén – dió és szelídgesztenye kivételével – egy ültetvény csoportba tartozó, egy egységként meghatározott, a MePAR egy fizikai blokkján belüli, EOV koordináták alapján beazonosított, egy ügyfélhez köthető, térképileg egyértelműen lehatárolt összefüggő földterület, amelyhez egy előírás csomag van hozzárendelve.

Kötelezően választandó vállalatok (KV): Talajmegújító gazdálkodás szántó és az MTÉT élőhely-védelmi gyeperület TECS-ek azon vállaltai, amelyek közül egyet választaniai kell a kedvezményezettnek valamennyi vállalt csomag esetén.

Középmély lazítás: 35–60 cm mélységben elvégzett talajlazítás.

Legelő: olyan gyepterület, amelynek hasznosítása az évi egy kaszálás mellett az adott gyepterület földhasználati kategóriában legeltethető állatállomány legeltetésével történik.

Legeltethető állatok: szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, ló, szamár, öszvér.

Madárbarát kaszálás: olyan kaszálás, amelyet a kaszálandó terület középpontjából vagy a táblaszél mellől indulva, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc használata mellett végeznek; (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség, max 4 méteres vágószélességgel).

Másodvetés: a tárgyévre az egységes kérelemben bejelentett főnövény betakarítása után a következő év első főnövénye vetéséig betakarított vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott, bedolgozott vagy a mezőgazdasági területen legalább tarlóállapotban hagyott növénykultúra, ahol mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt figyelembe kell venni, és a másodvetésnek a megelőző főnövénytől különböző növénykultúrához kell tartoznia, azzal, hogy a Brassica napus (takarmányrepce), Sinapis alba (fehérmustár), Raphanus sativus (rettek) fajhoz tartozó növények egymás után még keverékben sem vethetőek.

Mérési tűréshatár: a helyszíni vizsgálat vagy távérzékelés ellenőrzés során a bejelentett területi elem tekintetében használt tolerancia érték, mely egyenlő a méréssel érintett területi elem kerületének 1 méterrel – erdőterületet érintő mérések esetén 2 méterrel – létrehozott szorzatával, amely abszolút értékben nem haladhatja meg az 1,0 hektárt (az egységes kérelemben igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV.19.) AM rendelet szerinti meghatározás).

Magas Természeti Értékű Területek (a továbbiakban: MTÉT): a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületek, amelyeken zonális szántó TECS igénybevételére, illetve élőhely-védelmi gyepterület esetén kötelezően választandó vállalat választására van lehetőség.

Mechanikus védekezés: minden olyan művelet, amely alkalmas a gyomnövény vegyszerek használata nélküli ritkítására, elpusztítására.

Natura 2000 terület: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. §-ának előírásai szerint a MePAR-ban fizikai blokkon belül folt szinten lehatárolt.

Nitrát-érzékeny terület: 43/2007.(VI.1) FVM rendelet szerint MePAR blokk szinten lehatárolt a 27/2006 (II.7) Korm. rendelet 5. §-ban meghatározott terület.

növényvédelmi szakirányító: I. forgalmi kategóriájú növényvédő szer forgalmazási, vásárlási és felhasználási engedéllyel rendelkező növényorvos, aki saját jogán növényvédelmi szolgáltatási tevékenységet végez.

Méhlegelő: legalább nyolc, a pályázati felhívás 9. melléklet szerinti növényfajból álló, megfelelő fajösszetétellel kialakított, a beporzó rovaroknak a lehető leghosszabb időtartamig megfelelő táplálékot biztosító, legalább tárgyév szeptember 30-ig fennálló növénykultúra, amelyen tilos műtrágya és növényvédőszer alkalmazása, valamint a betakarítást legalább 10 cm magas tarló hagyása mellett lehet végezni, legkorábban június 1-jén, amennyiben az MTÉT tematikus előírás csoportban a legkorábbi kezelési időponti korlát másképp nem rendelkezik; A kaszálék a területről lehordható, figyelembe véve a HMKÁ minimális talajborításra vonatkozó előírásokat.

részleges kizárás: a tematikus előírás csoportba bevitt földterület vagy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintő területcsökkentés.

Szabadon választható vállalatok (V): olyan vállalatok, amelyek közül a kedvezményezett szabadon választhat. A szabadon választható vállalatok köre TECS-enként kerül meghatározásra. Szálas pillangós takarmánynövények: a 11. melléklet szerinti növények, vagy ezen növények keveréke.

Szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt: a 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet szerinti meghatározott – mezőgazdasági felhasználás céljából engedélyköteles – anyag, amely alól kivételt képez a 36/2006. (V. 18.) FVM rendelet szerinti külön jogszabály előírásainak megfelelő komposztálás útján előállított terménynövelő anyag;

Talajtani szakértő: külön jogszabály alapján talajvédelmi, illetve tápanyag-gazdálkodási szakértő engedéllyel rendelkező személy, továbbá a külön névjegyzéki szaktanácsadóként tápanyag-gazdálkodás, talajvédelem szakterületen regisztrált névjegyzéki szaktanácsadó; (gazdálkodó önmaga is lehet).

Talajtakaró növény: a talaj takarását biztosító vetett növény, amelyek lehetnek
- évelők, melyek állandó fedettséget biztosítanak, illetve
- egyévesek, melyek többnyire a késő ősztől tavaszig terjedő időszakban borítják a talajt.

Tarló: A január 1-től augusztus 31-ig tartó pihentetési időszak alatt tarlómaradvánnyal illetve spontán megjelenő zöld növényzettel borított terület, ahol kaszálással vagy szárzúzással megakadályozták a virágzást és a szaporítóképletek kialakulását.

Tábla: egy kedvezményezett által használt, legkisebb azonos hasznosítású, összefüggő földterület és a hozzá kapcsolódó nem termelő tájképi elem, illetve egyéb tájképi elem és tábla elválasztó sáv, amelyet nem metsz kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület, és amelyen egy kedvezményezett egy növényfajt természet, beleértve a gyepeket, a takarmánykeverékeket és a egyes gyümölcsösöket is.

Tábla elválasztó sáv: zöldugar vagy méhlegelő hasznosítású, legalább 2 méter széles, azonos hasznosítású szomszédos táblákat elválasztására szolgáló sáv, amely egy adott tábla része.

Táblaszegély: zöldugar vagy méhlegelő hasznosítású, legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter széles, egy adott táblát szegélyező önálló tábla, amely területe legalább 0,05 ha nagyságú.

Támogatási Okirat: az agrártámogatási jogviszony létrejötténél a támogató a támogatási kérelemre hozott jóváhagyó döntését tartalmazó okirat.

Támogatott terület: támogatási okiratban jóváhagyott terület.

Tápanyag-gazdálkodási terv: a talajvizsgálat alapján számított, ezek hiányában egyszerűsített mérlegszámítási módszer alapján a tervezett termésszinthez meghatározott tápanyagigényhez kialakított szervestrágyával, műtrágyával vagy egyéb, a növénytáplálás céljából legfeljebb kijuttatandó hatóanyagok évenkénti mennyiségét meghatározó terv.

Tematikus előíráscsoport (TECS): a vállalatok földhasználati módok, területi-, és egyéb szempontok szerinti csoportba rendezése. A TECS alap és szabadon választható tevékenységeket, valamint egyes TECS-ek esetén kötelezően választandó tevékenységeket tartalmaz .

T-ülőfa: Vártamadarak zsákmányszerzését – ezáltal a mezőgazdasági területek rágcsálóállománynak szabályozását - segítő, olyan T alakú, időtálló keményfa szerkezet, melynek legalább 5 cm átmérőjű és 50 cm hosszúságú ülőfelülete vízszintesen, a talajfelszíntől legalább 150 cm magasságban helyezkedik el.

Túllegeltetés: a gyepek olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása, amelynek során a gyepekben az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposása következtében a gyepek foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 40%-ban fedetlenné válik az érintett táblán.

Ültetvény csoport: az azonos termesztési intenzitású ültetvények által alkotott csoport. Az adott ültetvénycsoportokhoz tartozó, növényfajonként meghatározott minimális tőszám értékeket a pályázati felhívás 7. számú melléklete tartalmazza.

Vadriasztó lánc: olyan hatékony vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassa, menekülésre késztesse. A vadriasztó lánc a kasza előtt minimum 3 méterrel, annak teljes szélességében felfüggesztett láncfüggöny. A láncfüggöny egymástól 13-17 cm távolságban, a tartószerkezethez rögzített, a talajfelszínt legalább 10 cm-re megközelítő, a növényzet hatékony átfésülésére alkalmas súlyú láncok összessége. (A lánc önsúlyának meg kell akadályozni a lánc tartórúdra történő gyakori felcsavarodását.)

Visszavonási kérelem: a kedvezményezett által benyújtott, a kötelezettségvállalással érintett területek csökkentésére irányuló módosítási kérelem.

Vízzel telített talaj: olyan nagy nedvességtartalmú talajállapot, amikor a talaj további csapadék befogadására már nem képes, és a talaj gépi munkavégzésre nem alkalmas, károsodhat.

Zárlati károsító: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő vagy előfordul, de nem terjedt el és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene.

Zöldugar: olyan, legalább tárgyév szeptember 30-ig fennálló zöldnövényi borítottság, amelyet a pályázati felhívás 8. melléklet szerinti legalább három faj – amelyből egy évelő szálas pillangós – vetésével alakítottak ki. A zöldugar szegély beleszámít a vetésszerkezetbe, ha nem zöldugar tábla mellett helyezkedik el.

- az ugaroltatás ideje alatt tilos műtrágya és növényvédőszer alkalmazása,
- kaszálást vagy szárazúzást legalább 10 cm magas tarló hagyása mellett lehet végezni, legkorábban június 1-jén, amennyiben az MTÉT tematikus előíráscsoportban a legkorábbi kezelési időponti korlát másképp nem rendelkezik;
- kaszálék a területről lehordható, figyelembe véve a HMKÁ minimális talajborításra vonatkozó előírásokat;
- a zöldugarként hasznosított területet tilos gazdasági haszonállattal legeltetni és magot fogni.

Zöldtrágyanövény: olyan vetett növényfaj vagy növényfajok keveréke, amely legalább 60 napig növénytakaróként beborítja a talajt és a talajtermékenység javításának céljából teljes tömegében a talajba bedolgozásra (Talajmegújító szántó TECS esetén elművelésre) elkerül, ahol az árvakelés nem minősül zöldtrágyanövénynek.

Zöldtrágyanövény bedolgozása: zöldtrágyanövény talajba történő beforgatása szántással, vagy talajba történő bedolgozása, forgatás nélkül, tárcsával.

12. MELLÉKLETEK: Pontozás szempontrendszer táblázat

Értékelési szempontok	Értékelés / ellenőrzés módja	Horizontális szántó	Talajmegújító szántó	Natura 2000	MTÉT Tűzokvédelmi szántó	MTÉT Madárvédelmi szántó	MTÉT Kék vércse védelmi szántó	Horizontális gyepek	MTÉT Élőhelyvédelmi gyepek	Horizontális ültetvény	Horizontális nádas	
Területi szempontok												
1.	Nitrátérzékeny terület	MePAR fedvény	5	3	3	3	3	4	3	5	3	
2.	NATURA 2000 terület	MePAR fedvény	4	6	0	3	3	5	4	3	6	
3.	Aszályérzékeny terület	MePAR fedvény	5	4	3	3	3	4	3	3	3	
Egyéb szempontok												
4.	A mezőgazdasági üzem teljes területe kevesebb, mint 300 ha	2024. évi egységes kérelem	4	4	4	4	4	4	3	4	5	
5.	A támogatásba bevonni kívánt egy földhasználati kategóriába eső terület aránya a teljes mezőgazdasági üzem azonos földhasználati kategóriába eső területének		több mint 75%	10	10	10	10	10	10	10	14	21
			több mint 50%, de legfeljebb 75%	7	7	7	7	7	7	7	11	14
6.	Legalább 0,2 ÁE/ha állatsűrűséggel rendelkezik a 2024. év átlagában.	ENAR, OLIR nyilvántartás	8	8	8	8	8	0	0	0	0	
7.	Korábbi AKG-ban való részvétel		5	5	5	7	7	7	5	7	5	
Környezeti hozzáadott érték												
8.	Választott tevékenységek maximális környezeti hozzáadott értéke		37	38	35	35	35	27	17	20	13	0
9.	TECS környezeti hozzáadott értéke		0	10	15	20	20	20	0	20	0	0
Maximum			85	95	90	100	100	92	56	77	58	57

Felelős kiadó: Papp Zsolt György elnök, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Elérhetőségek: 1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.
+36 80 900 365
ugyfelszolgalat@nak.hu
www.nak.hu

Felelős szerkesztő: Sztahura Erzsébet
Lektor: Hollósi Aranka Zsófia
Olvasószerkesztő: Karakas Éva
Kreatív vezető: Nagy-Nizák Júlia
Kiadvány- és borítóterv: Nagy-Tószegi Bálint
Grafikai tervező, tördelő: Morvai Péter
Kiadja: © Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – minden jog fenntartva
Kiadás: 2024. évi első kiadás
Átdolgozott, frissített kiadás

ISBN 978-615-6564-40-5

